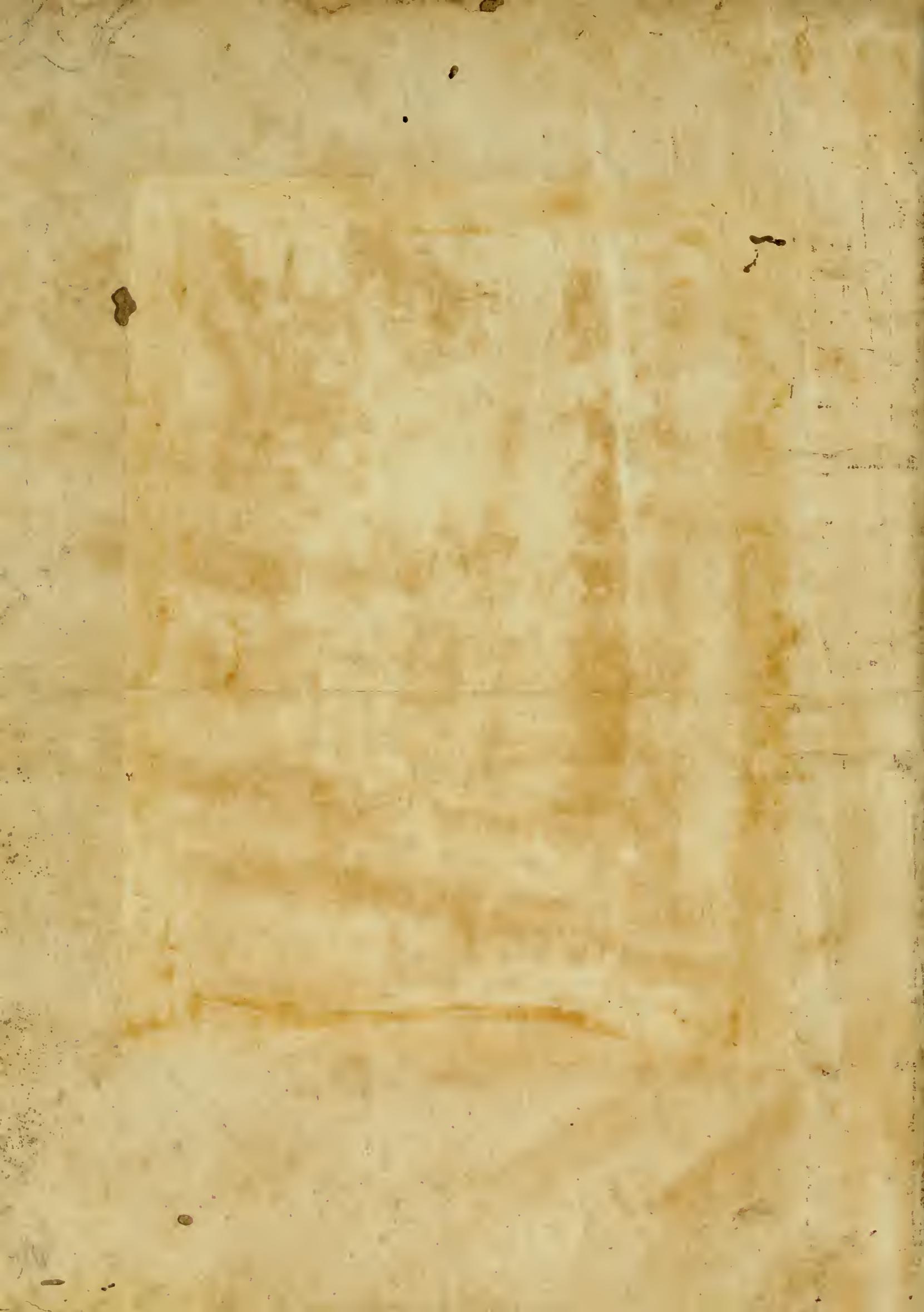

G. F. N. W. V. R.

WV

KT+

T-4

Pig fattening 50%

I have 240 kg (26 m²)

IN X CANTUS

1.	Et quod non habet	1
2.	Et quod non habet	2
3.	Et quod non habet	3
4.	Et quod non habet	4
5.	Et quod non habet	5
6.	Et quod non habet	6
7.	Et quod non habet	7
8.	Et quod non habet	8
9.	Et quod non habet	9
10.	Et quod non habet	10
11.	Et quod non habet	11
12.	Et quod non habet	12
13.	Et quod non habet	13
14.	Et quod non habet	14
15.	Et quod non habet	15
16.	Et quod non habet	16
17.	Et quod non habet	17
18.	Et quod non habet	18
19.	Et quod non habet	19
20.	Et quod non habet	20
21.	Et quod non habet	21
22.	Et quod non habet	22
23.	Et quod non habet	23
24.	Et quod non habet	24
25.	Et quod non habet	25
26.	Et quod non habet	26
27.	Et quod non habet	27
28.	Et quod non habet	28
29.	Et quod non habet	29
30.	Et quod non habet	30
31.	Et quod non habet	31
32.	Et quod non habet	32
33.	Et quod non habet	33
34.	Et quod non habet	34

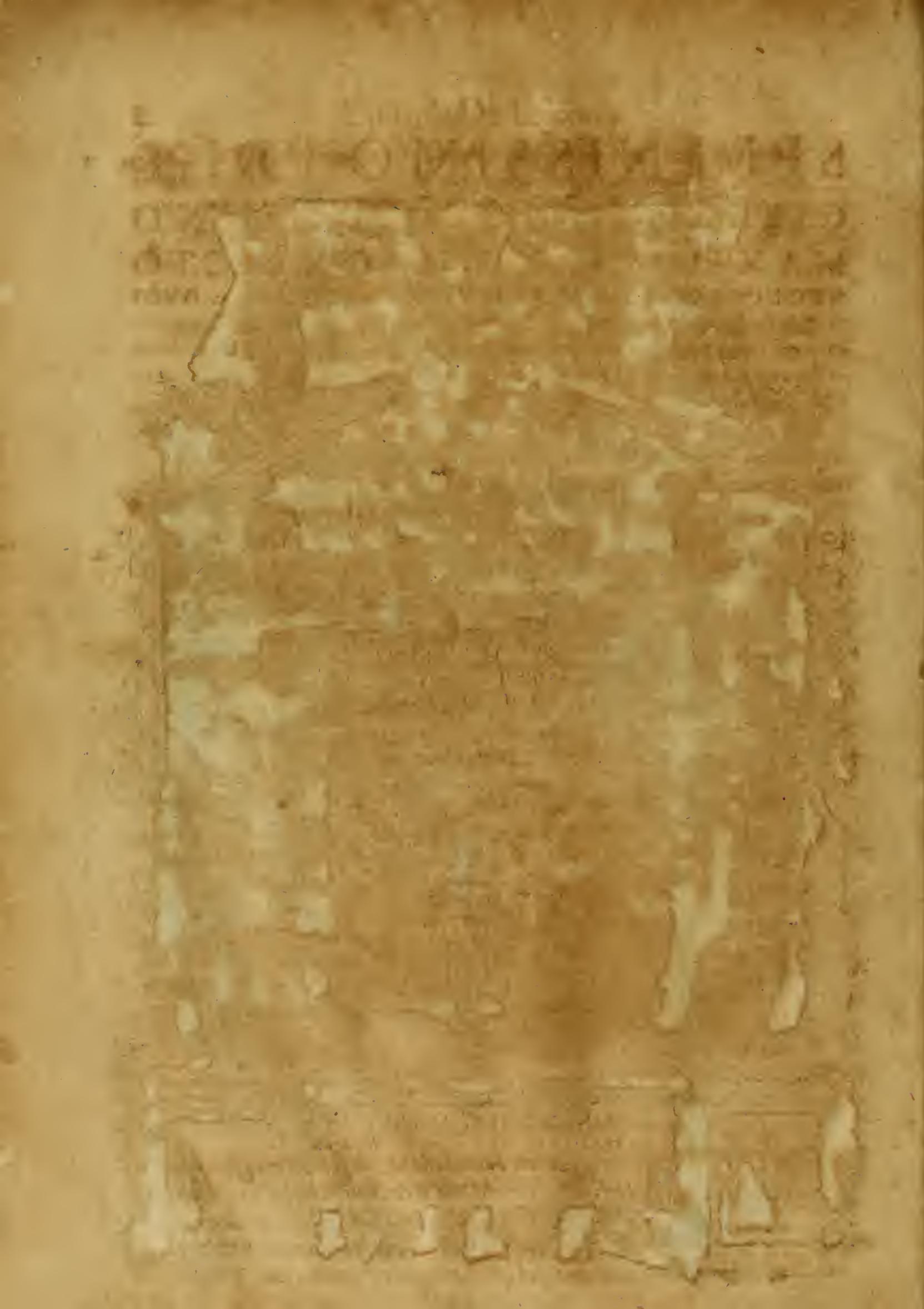
ADMIRANDA NARRATIO
FIDA TAMEN, DE COMMODIS ET
INCOLARVM RITIBVS VIRGINIAE, NVPER
ADMODVM AB ANGLIS, QVI A DN. RICHARDO
GREINVILE EQVESTRIS ORDINIS VIRO EO IN
COLONIAM ANNO M.D.LXXXV. DEDVCTI SVNT
INVENTAE, SVMTVS FACIENTE DN. VVALTERO
RALEIGH EQVESTRIS ORDINIS VIRO FODINARV
STANNI PRÆFECTO EX AVCTORATE
SERENISSIMÆ REGINÆ ANGLIAE.

ANGLICO SCRIPTA SERMONE,
A THOMA HARIOT, EIVSDEM WALTERI DOMESTI
CO, IN EAM COLONIAM MISSO UT REGIONIS SI
TVM DILIGENTER OBSERVARET

NVNC AVTEM PRIMVM LATIO DONATA A
C . C . A .

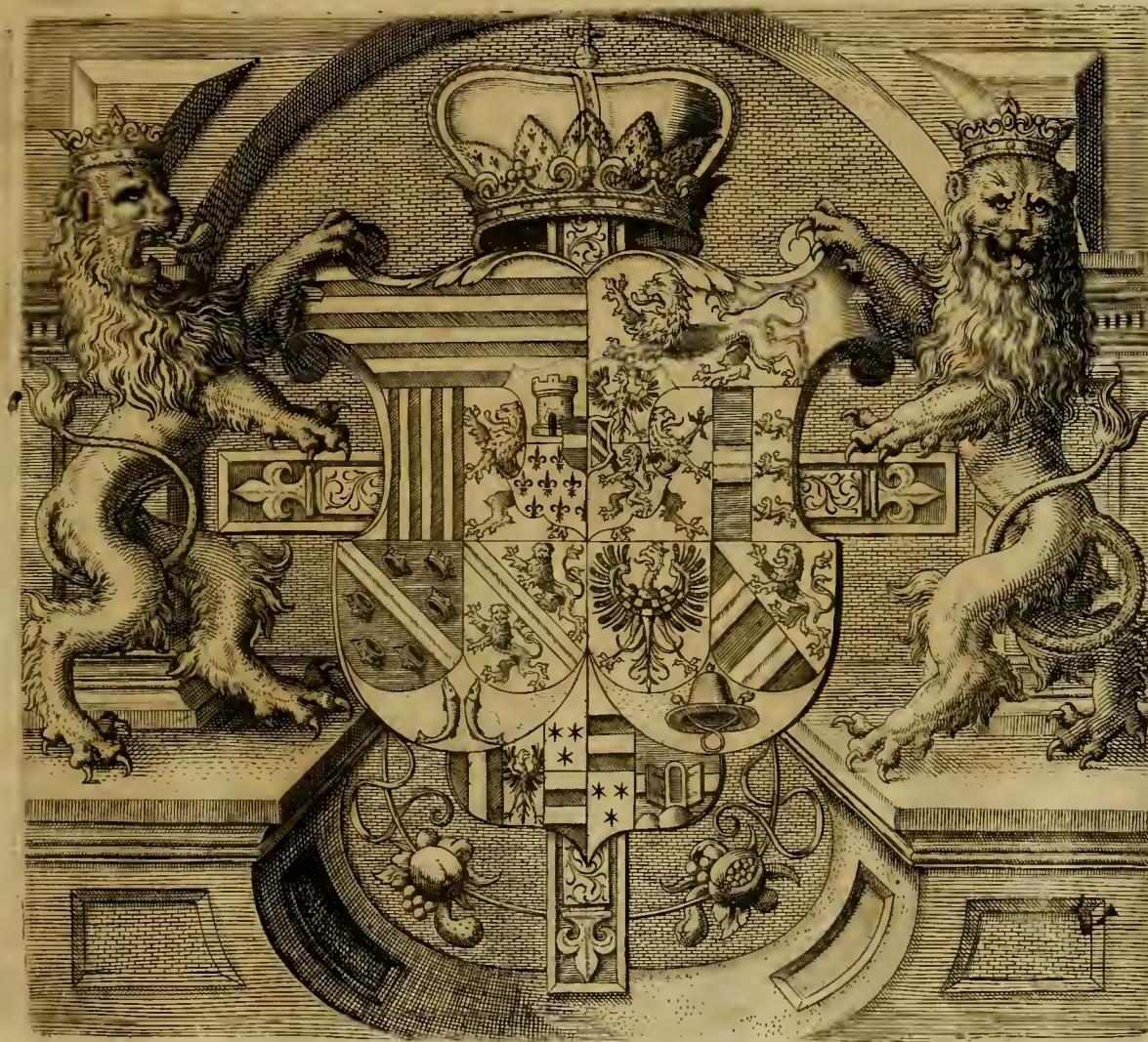
CVM GRATIA ET PRIVILEGIO CÆS. MA^{TIS} SPEC^{LI}
AD QUADRIENNIVM

FRANCOFORTI AD MOENVM
TIPIS IOANNIS WECHELI, SVMTIBVS VERO THEODORI
DE BRY ANNO CID ID XC.
VENALES REPERIVNTVR IN OFFICINA SIGISMUNDI FEIRABENDII

SERENISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO MAXIMILIANO, D. G. ELECTO REGI POLONIÆ, &c. ARCHIDVCI AVSTRIÆ, &c. DVCI

Burgundiæ, &c. Administratori Magni Magistratus in Prussia, Teutonici ordinis Praefecto per Germaniam & Italiam, Comiti Tyrolis, &c.
Domino suo Clementissimo.

N communi omnium gratulatione de felici Serenissime vestra Maiestatis reditu, Serenissime Rex, non potui facere, quin animi mei latitiam etiam declararem. Ser. V. M. prolato aliquo munusculo, quod quidem exile est, et pro tenuum mearum facultatum ratione: sed quod arbitror non minus futurum gratum

Epistola Dedicatoria.

ipsi S. V. M. propter argumenti nouitatem, quam aliud quoduis fortasse ab opulentiore profectum. Perspectum enim mihi est, quantum delectetur S. V. M. rerum nouarum, præsertim admiratione dignarum, cognoscendi studio.

AD Ipsam igitur adfero Nouam hanc, & Admiratione dignam Historiam VIRGINIAE, noui Orbis, ad Septentrionem vbiuersi, Provinciæ, nuper admodum Anglorum nauigationibus reperta, in qua soli ubertas, aeris temperies, commoditates quæ in ea haberipossunt, Indigenarum ritus, vestitus, & viuendi ratio breuiter, fideliter tamen describuntur: additis etiam veris Indigenarum & aliquot oppidorum iconibus, diligenter & magna cura a me ad viuum expressis, quo facilius rei narratio intelligi, & totius Provinciæ veluti Idea quedam animo concipi possit.

NON aspernabitur autem (ut spero) S. V. M. exiguum hoc mei erga ipsam deuoti animi testimonium, sed pro ingenita sua Clementia benigne susciperet, & suo patrocinio tueri dignabitur.

DEVS autem O P T. M A X. S. V. M. diutissime seruet in columem, & præclaros ipsius conatus fortunare velit. Francoforti ad Mænum, K L. Aprilis M D XC.

Ser^{mæ} V. M.

humilimus cliens,

T H E O D O R V S de B R Y
Leodiensis.

BENEVOLIS COLO- NIAE, QVAE IN VIRGINIAM TRADVCTA EST, PROMO- TORIBVS ET FAVTORIBVS.

Dicitur primam Nauigationē, quae a Domino WALTERO RALEGH instituta est, ad inuestigandam eam Prouinciam, quae nunc V I R G I N I A E nomine cognita est, multæ aliæ nauigationes ipsius sumptibus in eam factæ sunt, vti anno 1584. deinde annis 1585. & 1586. postremūm hoc proximo anno 1587. De his varii sermones sunt habitи calumniarum pleni ab illis qui inde regressi sunt, præsertim vero iis, qui Dn. RICHARDVM GREINVILE comitati sunt anno 1585. quae nauigatio fuit omnium primaria, & maximi momenti nunc etiam est: nam ipsi integro anno in ea regione haferunt, cum superiore nauigatione sex duntaxat hebdomadibus mora facta sit, & reliquæ sequentes solummodo institutæ ad commeatum & supplementum inferendum, neque illis quidquam amplius obseruatum est. Ii sermones non modicum damnum intulerunt viris illis qui alioqui huic negotio fauissent, & sumtus aliquos fecissent in laudē & beneficium nostræ nationis, vt taceam priuatum emolumentum & auctoritatem, quae ipsis inde accessisset: vt apparitum confido ex his quae in eorum contumeliam, qui contrarium asseruerunt, contingere poterunt; modo vos benevoli fautores & promotores, crescatis numero, perseueretis in sententia, aut, si aliqua dubitatio suborta est, de integro benevolum animum adseratis, & aliquid conferatis pro ratione commodorum quae isti inuestigata sunt, & postea intelligetis necessario requiri. Nam, ob hanc sermonum varietatem, pluri- mi vestrum nihil certi de sumtibus faciendis statuere poteratis.

Cum ergo ex eorum sim numero, qui in rerum inuestigatione diligentem nauarūt operam, & ad Indigenas missi fuerunt, idcirco plura obseruare & cognoscere potuerunt quam reliquum vulgus: vtile iudicauit vobis communicare nostrorum laborum fructum (vt intelligatis, quam inique ea actio calumniis proscissa fuerit) hoc publico scripto, duabus præsertim de causis.

Primum, vt qui ex vobis ignari adhuc sunt & dubii eius Prouinciæ status, cognosce-re possint, huius nauigationis primarium Auctorem, subnixum fauore suæ Maiestatis, sufficientem causam habuisse, vt, neglectis huiusmodi calumniis, non modo perseueraret in suo instituto, missa hoc posteriore anno in eam Prouinciam noua Colonia: sed vt etiam paratus sit, pro temporis & rerum occasione, illud omni conatu proseQUI.

Deinde, vt vos, cum huius instituti continuationem anim aduertetis, in vniuersum intelligere queatis, quælis sit ea regio, & inde perpendatis, quantum emolumenti & com-modi ex vestra negotiatione, (si eam constanter retinueritis) ad vos redditum sit, vel colonia eō deducta, vel alia ratione negotium promouendo.

Denique licet mea narratio, vt reliquæ, propter earum varietatem vobis dubia sit; huius varietatis causam paucis primum vobis declarare cupio, vt candide deinceps iudi-cium ferre possitis, pro rerum occasione.

Nonnulli, ex nostro cœtu qui inde rediit, iusta ratione puniti fuerunt ob delicta in ea Prouincia commissa, & male institutam vitæ rationem: illi ob peruersam suam natu-

ram non modo maligne suos Præfectos calumniati sunt , sed eorum gratia ipsam etiam Prouinciam vituperarunt. Idem fecerunt eiusdem facinoris participes.

Alii statum & conditionem ignorantes , non sunt tamen veriti a suo reditu inter suos commilitones, præsertim vbi nemo adeset qui eos mendacii argueret, se ad eo venditare, quasi reliquis plus obseruassent, & longiora fecissent itinera : ignominiæ enim sibi fore existimabant, si, cum duodecim mensibus in ea Prouincia hæsisserent, plurima de ea referre non potuissent, siue vera, siue falsa. Nonnulli igitur plura retulerunt quam ipsi visiderint aut obseruarint: alii vero eo impudentiæ prolapsi sunt , vt ea quæ & ipsi & alii certissima esse istic cognouerunt, omnino negare non pudeat. Alii cum difficultate credunt ea, quorum nullam habent notitiam.

Eius ignorantia causa inde porro orta, quod plurimi , toto illo tempore , quo in ea Prouincia permansimus, aut insulam quam incölebamus numquam fuissent egressi , aut non procul inde digressi, & paucis locis; aut quod multi auro & argento , si qua spes affulgeret, inhiarent, nec quicquam pensi ducerent, nisi vt aluum farcirent; aut quod plerique iudicio & prudentia carerent, & iusto loquaciores essent.

Aliis, qui in oppidis solum versati erant, aut qui , vt ingenue dicam , numquam antea erant peregrinati , misera videbatur ea Prouincia , quod istic neque vrbes Anglicanis similes, neque tam magnificas ædes, neque viæ rationem tam opiparam, neque molles & tenuiore pluma farctos lectos reperirent, & ex suo iudicio de ea pronuntiabant.

Cum vero meum institutum duntaxat fuerit, vt paucis demonstrarem occasionem varietatis istorum sermonum , & aliorum similium a nostris hominibus habitorum , in quibus inuidiæ, nequitia, iniuriarum & futilem rerum plena omnia, qui que a prudentibus viris ne cogitari quidem debuerat ; diutius istorum relatione vobis molestus esse non cupio, sed ad commoda transibo , quæ neruus sunt earum rerum , quarum mentionem facere debeo. Hunc igitur librum in tres primarias partes diuidam , vt pleniorum commodorum eius Prouincia notitiam dare posim.

Prima parte declarabo commoda iam inuestigata , aut inuestiganda , in vsum non modo cessura vestrum qui eam Prouinciam incolitis aut incoletis , sed eorum etiam , qui sua cura & industria, tanta abundantia acquirent, vt ea nostris Anglis vel commercio, vel permutatione communicare possint , vnde & ipsi opes sibi parient , & illi qui cum ipsis commercia exercebunt, denique in commune omnibus proderunt nostræ præsertim nationis hominibus , ad multarum rerum supplementum , quæ antea vel ab exteris vel ab hostibus peti solebant: ea commoda, distinctionis gratia, mercaturam appello.

Secunda parte comprehendam ea regionis commoda , quæ sola ad humanæ vitæ sustentationem sufficere posse experti sumus , vt indigenis sunt in vnu, & nobis item fuerunt toto illo tempore quo istic hæsimus.

Tertia parte agam de reliquis comoditatibus , quarum meminisse potero, & necessarias iudicabo illis qui ibi habitabunt, præsertim de his quæ ad fabricas attinent, & aliis necessariis. Huic accedet breuis descriptio naturæ & rituum Indigenarum.

PRIMA PARS,
DE MERCATV-
RAE COMMODITA-
TIBVS.

Sericum herbaceum, vel Herba Sericea.

ERBAE genus est in ea Prouincia, in cuius foliis nascitur laudatum sericum, instar tenuis & splendentis pelliculae, que detrahitur. Ad binos pedes cum semisse vel etiam altius adolebit, foliaque profert binos pedes longa, unum lata. Similis nascitur in Persia, eodem quo Virginia climate sita; ex qua multa sericea opera fiunt, qua ad nos in Europam usque adferuntur. Si hec planta coleretur ut in Persia, non dubium est quin magna utilitas cum tempore redditura esset ad eos qui eam colerent, quandoquidem serici tantus apud nos & apud alios usus est. Atque in ea sum opinione, longe maiorem, meliorem & latiorem prouenturam, si secundo solo sere- retur. Abunde tamen multis eius Prouinciae locis sponte prouenit, cuius in Anglia factum est periculum: nam integer pannus sericeis staminibus contextus ex ea factus est, qui proba & laudabili materia constare iudicatus est.

Bombyces.

PER eam prouinciam iter facientes, frequenter bombyces inuenimus prægrandes admodum, instar nucis iuglandis crassos: sed non ea abundantia, que nobis dicta fuerat. Cum tamen regio eos alat, dubium non est, quin, simori & alie arbores necessariae plantarentur locis ad bombyces alendos commodis, & diligentia bombyces educarentur ab iis, qui eius

Breuis & fida Narratio,

*rei notitiam habent, non minus commodum sint accepturi Virginie incole,
quam nunc accipiunt, Persæ, Turcæ, Itali, & Hispani.*

Linum & Canabis.

R A R O istic eodem loco nascuntur Canabis & Linum; quia non se-runtur: sed illud dum taxat quod tellus sponte producit, a nostro caule & foliis diuersum; materia tamen eorum, qui in his versati sunt, iudicio perinde bona ac nostrum. Et licet nullum eius rei haberemus experimen-tum, ipsa tamen tellus satis superque indicat, egregie istic prouenturum, atque si sereretur, quemadmodum decet, etiam abunde: quandoquidem tantum sit soli quod ad huius sationem coli posset. Quanta inde percipere-tur utilitas ex lineorum pannorum & funium confectione, nemo faci-le assequi queat.

Alumen.

TERRÆ vena est secundum littus maris ad quadragesimum & quinquagesimum miliare in longitudinem protensa, ex qua nonnullorum, qui periculum in Anglia fecerunt, iudicio, bonum alumen conflatum est, eius generis quod Alumen rupeum siue de Rocca cognominatur. Commo-ditatis illius opulentia adeo cognita est, ut de ea plura dicere superfluum, existimem. Eadem vena Chalcanthum, Nitrum & Alumen plumeum si-ue scissile præbet, non tamen ea quantitate quam vulgare, quod ma-gni est precii & non contemnenda utilitatis.

Wapeih.

W A P E I H ab indigenis appellatum terra genus est Lemnia, quam si-gillatam vulgus appellat, valde simile, quæ depurata eiusdem facultatis esse deprehensa est a nostris Medicis & Chirurgis, vel etiam præstantior. Indigenæ ad ulcera vulneraque curanda frequenter utuntur. Magna est quibusdam locis eius abundantia: & carulei coloris interdum reperitur.

Pix, Pix liquida, Resina, Terebinthina.

M A G N A est earum arborum frequentia, quæ resinas iam enume-ratas ferunt. Ea quidem Insula, in qua habitauimus, quindecim milia-ribus

De commodis incol. Virginiae. 9

ribus in longitudinem patens, & quinque aut sex in latitudinem, plena est arboribus eiusfere generis.

Sassafras.

SASSAFRAS, ab indigenis illius Prouincie WINAVCK appellatum, ligni genus est valde suavis odoris, & magni in Medicina usus ad curandos varios morbos. Experientia comprobatum est, multo præstantius Guaiaco. Eius descriptionem, utendi rationem, & facultates tradidit Doctor Monardes libello *De simplicibus medicamentis ex Occidentali Jndia delatis*:

Cedrus.

CEDRVS lignum est odoratum, ad fabrilia opera valde accommodum, ut sunt scrinia, spondæ, mensæ, abaci, testudines, citharae, & similia, ut iam experientia comprobatum est. Facilis etiam eius usus ad pleraque alia.

Vinum.

VITIS duo genera sponte nascuntur: alterum tenuibus vuis & acerbis, nostris Anglicanis magnitudine paribus: alterum lõge maiorib. dulci liquore plenis. Si accederet huic generi conueniens cultura, magna vini commoditas inde accederet.

Oleum.

Duro etiam nucum genera, ad oleum conficiendum idonea: sed alterum maxime. Simola, alia ve instrumenta adessent, magna utilitas inde elici posset: istic enim abundant. Sunt etiam tria baccarum genera inter se differentia, quarum forma glandibus similis, a quibus, ut Indigenarum usu comprobatum est, bonum elicetur oleum. Illius præterea Prouincia urbi admodum pingues sunt, & quibusdam locis magna eorum frequentia: horum pinguedo, cum sit liquida, commode oleum vocari posset, ad multa utile.

Breuis & fida Narratio

Villoſæ pelles.

Secundum littus marinum frequentes sunt Lutre; e quarum pellibus, si naſis aliis ve commodis instrumentis caperentur, magna accederet utilitas. Martes Scythicas ſive Zibellinas pelles etiam expectamus: nam ex indigenarum relatu intelligimus, magnam eorum animalium frequentiam non nullis eius Prouincia locis inueniri, licet binæ duntaxat pelles ad nos peruerterint. Lynces et inueniri audimus, tametsi hactenus nulos cōfplexerimus.

Ceruinæ pelles.

PELLES ceruinæ cruda, aut rupicapræ pellis instar parata, ab indigenis quotannis millenæ vilium mercium permutatione redimi poſſent: et tamen animaduerti nequit, numerum ceruorum imminui, tanta eorum frequentia.

Mustelæ odoratæ.

FTER facientes in mustelam odoratam, quam vulgus Ciuettam appellat, ab indigena cæſam incidimus: alio deinde loco recenter iſtic aliquam aut plures fuiffe subodoratis sumus: inde collegimus, indigenarum præſertim sermonibus confirmati, Prouinciam illas etiam alere. Magna hinc ſane accederet utilitas.

Ferrum.

DROBVS eius regionis locis, octoginta aut centum et viginti a noſtra arce miliarib. inuenimus non procul a littore marino multas rupes, que multum ferrum continere, a metallicis hominibus deprehensa ſunt. Inuenitur etiam multis aliis eius Prouincia locis. Commoda igitur ex eo poſſet fieri mercatura, cum præter viles in operarum victum expenſas, magna iſtic liquorum copia reperiatur: et quandoquidem in Anglia ingens ſit ligni penuria, ſaburre loco nauibus imponi, et in Angliam aduehi poſſet ferrum iſtic excoctum.

Aes.

CENTVM et quinquaginta miliaribus in interiorem regionem progreſſi, in duobus oppidis inuenimus apud indigenas multos paruos planos orbes.

De commodis incol. Virginiae. II

bes ex ære, qui, ut intelleximus, conflati fuerant a nonnullis qui ulterius adhuc habitabant, ubi, ipsis referentibus, montes & flumina erant, quæ grana quadam alba proferebant metallica argento similia. Id ita esse confirmari potest ex eo, quod primum in eam regionem aduenientes, ego cum alijs quibusdam vidimus: obseruauimus enim parua duo argentea fragmenta rudi scule efformata singula testonem Gallicum forte pendentia, WIROANS sine Reguli cuiusdā octoginta circiter a nostro propugnaculo miliaribus habitantis auribus appesa. Ab eo sciscitatus quot dierum itinere distaret locus unde habuisset, ex eodem illo loco accepisse intellexi, vel vicinore, in quo, ut postea rescitum est, & grana alba metallica reperiebantur. Continebat autem & illud, ut periculo facto deprehensum est, aliquid argenti.

Vniones.

MVS C V L O S edentes, interdum margaritas siue vniones inuenimus, sed nostro infortunio vel scabras, vel maculis aspersas, nō dum enim inuestigauimus ea loca, in quibus & elegantiores & maiore quantitate inueniri intelleximus. Unus e nostris quisimilium rerum peritus erat, ab indigenis circiter quinques milenas collegerat: ex harū numero selegit rariores elegancia & colore præstantiores, magnitudineque & rotunditate aequales, ad monile ex his conficiendum, quod Ser^{ma} Regina donare habebat in animo, nisi ingentibus tempestatibus in reditu excepti, eius & multarum aliarum rerum iactura facta fuisset.

Gummi.

VARIA inueniuntur Gummi genera, & alia medicamenta Pharmacopolis idonea, quorū mentionem faciemus, quando ab ijs quisimiliū rerum peritiam habet, intelligemus plura esse obseruata, quam a nobis: nā nullum eorum periculum fieri potuit, quod omnia iam dicta tempestate perierint.

Varii generis tinturæ.

R H V S coriariorum, ab Anglis, ob multiplicem in tinturis eius usum, bene notum, istic crescit. Coquere solent herbam quandam WASSEWÓWR appellatam, paruas & tenues radices CHAPPACOR, & corticem arboris ab indigenis Tangomóckomindge, e quibus sunt diuersi rubri colores. Horum colorum nullum adhuc factum est in Anglicis pannis periculum indigenæ solum utuntur ad tingendos capillos & faciem, & chlamydes, cerui-

nis pellibus constantes, colore imbuēdas; deinde ad iuncos & vimina, e quibus storea, sportaque eleganti opere contexuntur, tingenda, cum nihil aliud habeant ab ipsis magnopere estimatum quo uti possint. Si quis tamen eos colores mercatura nomine indignos censem: dubium tamen non est, quin nostri, qui eam regionem incolerent, ad multos usus traducere possent, quemadmodum & alios colores istic reperiri scimus.

Isatis.

*F*ISATIS, siue glastum Anglia & tinctoribus bene notum & carum: nimis parua quantitate in Anglia nascitur, ob soli penuriam: at in Virginia, regione amplissima, & multis locis inculta seri posset. Nec dubium est, quin optime nasceretur, cum in Insulis que ab Accipitribus, apud Hispanos Acores vocatis, nomen inuenierunt, abunde nascatur, que in eodem sunt climate, quemadmodum & Insula vulgo Madera appellata.

Saccharicannæ siue arundines.

*S*ACCHARI cannas siue arundines istic plantandas detuleramus, sed cum negligenter fuissent adseruatae, & tempus eas serendi iam elapsum esset, quando eo appulimus, periculum ex animi sententia nullum facere potuimus. Cum tamē simili climate nascantur, ut in australi Hispania & Africæ parte, bonam spem adhuc habemus. Possent etiam conseri mali auree, limonia & cotonea, unde suo tempore, diligentia cura & solicitudine adhibita, non paruae commoditates sacchari, confectionumque ex saccharo & cydoniis haberri possent.

Multa alia similes commoditates ex satione & cultura adquiri possent, quas vestro iudicio permitto: alia præterea multa, quæ nondum a nobis sunt inuestigata. Potuisse etiam mentionem facere duarum aliarum non contemnendarum commoditatum, quarum altera certa est, altera in spe consistit, non cultura adquirendæ, sed quæ sponte cum nascantur, breui tempore colligi ad conseruationem possent. Longiorem etiam sermonem de iam memoratis instituere potuisse, veluti de locis natalibus earum, & in quibus commodius sererentur, quo anni tempore: deinde quanto temporis inter- uallo adolescere possent, & qua quantitate, ad utilitatem ex illis percipiendum: sed quia alij præter fauentes nostra actioni, notitiam earum rerum adquirere possent, in totius actionis detrimentum, ego de industria ista silentio presi; non ignarus, hec quæ scripsi, nostris beneuolis sufficere: atque his priorem istius libri partem absoluam.

SECUNDA PARS,

DE COMMODI-
TATIBVS ANNONAE INDI-
genis Virginiae familiaris, & qua nos vsi sumus
cum eò appelleremus: Et primum de
his quæ seruntur & co-
luntur.

DAGATÓVR ab indigenis appellatum, id est, quod Occiden-
talibus Indiae incole M A r z vocant. Grana fert pilis An-
glicanis magnitudine aequalia, nec forma admodum dissi-
mili: sed varii coloris, modo albi, modo rubri, nunc flavi,
aut cerulei. Ea trita, albam præbent farinam, ex qua, ut
debet, pista bonus fit panis. Dum istic hæsimus, nos illud præparauimus hor-
dei modo, & tenuem cereuisiam, illi, qua ab Anglis Ale dicitur, simi-
lem, suavis admodum saporis coximus. Non est dubium, quin addito lu-
pulo multo fortior & præstantior fieret. Granum est magni admodum
prouentus, utpote quod mille, mille & quingenta, & bina interdum
millia reddat. Tria eius Mayzisunt genera; quorum duo ad sex vel se-
ptem pedum altitudinem crescunt, & maturitatem adipiscuntur unde-
cim aut duodecim a satu hebdomadibus, interdum etiam decem, pro satio-
nis tempore & ratione: alterum ad decem circiter pedum altitudinem
assurgit, & trimestricum semisse maturescit. Singuli calami quaternas
spicas, aut ternas, aut binas, vel unicam interdum ferunt, singulis spicis
quinquies, sexies & septies centena grana continentibus, nonnunquam
plura vel pauciora. Ex his granis indigenæ sibi edulia præter panem parant,

vele ea integrum decoquendo donec mollescant, aut confractorum farina & aqua pultem confiendo.

O K I N D G I E R, a nobis Fabæ appellantur, quia magnitudine & forma Anglicanis fabis simile est, planius tamen, & diuersorum colorum, interdum maculosum. caule & foliis multum a nostris differt, gustus tamen suauitate eis non cedit.

WIKONZÓWR, nos Pisa appellamus, ut a fabis distinguamus; multo minores enim sunt, licet forma non multum discrepent: sapore tamen & bonitate longe nostra pisa superant. Utrumque genus decem a satu septimanis maturum est. Interdum ex illo trito pultem parant, vel coquunt donec mollescat, & hincere incipiat, nostro more, vel unicus genus separatim, vel utrumq; mixtim, nonnunquam suum Mayzum etiam admiscent: vel varietatis gratia iam decoctum terunt in mortario, & pinsunt in massam, quam deinde in partes dividunt, & iis vescuntur varietatis gratia:

MACOCQWER, nostris peponibus, melonibus & cucurbitis valde similes sunt. Omnia tamen ista genera eiusdem saporis sunt in Virginia, illiusque grati admodum: insuper ex eodem semine proueniunt. Unum genus menstruo spatio maturescit, alterum bimestri.

Nascitur istic planta, que illorum iudicio, quibus eius descriptionem dedi, Atriplicis genus est. In quatuor aut quinque pedum altitudinem excrescit: ex eius semine fit pulicula densa, boni admodum saporis: ex caulis illius cineribus, salis massam conflant, quo adsaliendos suos cibos videntur; nam alium salem non norunt. Nos ex eius foliis olus coquemus.

Alia præterea est prægrandis Planta, cuius flos calendulae floris formam emulatur, sex pedes alta, cuius caput cum flore dodratalem latitudinem obtinet. Hanc nonnulli magnam illam Solis plantam esse censem. Ex eius semine panem conficiunt & pultis genus.

Omnis istæ commoditates prædictorum eduliorum, aut satione vel plantatione adquiruntur, singulorum generum semente separatis, nonnunquam facta: magna vero ex parte, omnibus mixtim in eodem agrosatis. Ut vobis porro soli illius ubertatem demonstrem, non inutile indicavi, illorum colendi terram & serendi rationem breuiter describere.

Numquam istic solumfimo, aut alia restercoratur, neque aratro aut pectine colitur Anglicano more: sed subsequentे duntaxat ratione preparatur. Aliquot antefationem diebus, viri, ligneis instrumentis magna ex parte instar lignonum factis, oblongo manubrio; feminæ, bidentibus,

aut

De commodis incol. Virginiae. 15

aut palis pedem tantummodo longis, & circiter quinque pollices latis, breui manubrio (quia sedentes laborant) terrae superficiem solum refodiunt, ad inutiles herbas, veteresque Mayz culmos cum suis radicibus euellendum. Has per biduum aut triduum sole resiccatas cumulatim congerunt, atque ut efferendi molestiam fugiant, comburunt. Existimant, aliqui forsitan eos cineribus uti ad terram stercorandam: quod si ita esset, cineres undeque dispergerent, quod tameneos facere non obseruauimus (nisi ubi maiores erant cumuli) aut singulari cura suum frumentum sererent locis cinere aspersis, cuius rei non admodum solicito eos esse comperimus. Hac est terram colendi apud eos ratio.

Hoc autem modo serunt vel plantant. Ab extrema agri parte initio facto, bidente foramen faciunt, in quod quatuor grana coniuentes, summam curam adhibent ut ea pollicem unum inter se distent; deinde statim terra obruunt: atque ista ratione per totum agrum opus suum prosequuntur foramina faciendo eaque replendo; eo tamen respectu, ut omnia serie quadam serantur, singulaque series dimidiata orgyiam ab inuicem separata, foramina accipiant tantundem inter se distantia, ut inter binā foramina dimidiata orgyia spatiū sit. Interdum fabas & pisasimili obseruata distantia interserunt: & variis locis admiscet MACOCQVER, Atriplicis & Plantæ solis grana.

Terra sic culta ager continens quadraginta decempadas Anglicas in longitudine, & quatuor in latitudine, reddere posset, secundum rationem a me subductam frumenti, fabarum & pisorum ducentos Londinenses modios, præter MACOCQVER, Atriplicem, & Plantam Solis. Cum tantum agri in Anglia quadraginta frumenti modios reddit Domino, præclarum actum putat.

Utile igitur duxi vobis hæc aperire, ut qui eam prouinciam inhabebitis, cognoscatis quantum eius solum frumento excipiendo aptum, sit præferendum nostro: præter alias commoditates quas ad fert, quæ ad seruari possent: tanta est eius ubertas, ut exiguolabore opus sit, si cum eo qui apud nos requiritur, conferatur. Propterea vobis asserere non dubito, unicū virū (quantum ex subducta a me ratione colligere licet) tantum agri, quod quidem frumentum ante tulerit, viginti quatuor horarum spatio colere posse, quod illi referat, quæ ad ipsum luculentiter alendum annuo spatio sufficient, licet nihil inde recipiat, quam quæ solum ipsum ferre est aptum, puta illa ipsa, quæ ante enumeravi, patetque ager duodecim orgyias cum semisse in longitudinem, & latitudinem. Quod si opus esset (multa tamen istuc est terra

vacua) ex eodem fundo due messes colligi possent: nam quouis tempore serere & plantare licet, a medio Martio in finem usque Iunii, sic ut quando absunta est annona prioris messis, denuo seri posse. Porro licet quibusdam Prouincia eius locis ex eodem agro binas colligant messes, ut iam intelleximus: si vos incola idem experiri velitis in Anglico frumento, licebit id facere, vel omittere, donec ampliorem habeatis occasionem de ea re maturius cogitandi. Quod ad soli naturam attinet, nihil dubitandum est: nam nos periculum fecimus in hordeo, auena, & pisis, quae quidem de industria non seuimus, sed cum forte excidissent in sterilem alioqui terram, non minus tamen eleganter creuerunt, quam quae in Anglia conspexerimus. De frumento nullum facere periculum licuit, quod ex aqua & salte aspersione mucorem contraxisset: secale nullum habuimus. Longius paulo euagatus sum, non sine utilitate tamen, ut spero: nunc ad meam narrationem regrediar, & reliqua ad hoc caput pertinentia persequar.

PLANTA est sponte nascens, ab indigenis UPPÓWOC nuncupata. Ea apud Occidentales Indos varia adepta est nomina, pro locorum in quibus nascitur ratione & usu. Hispani vulgo TABACO appellant. Folia eius resiccata & in pollinem redacta, tubulis quibusdam ex argilla formatis imponuntur, incenduntur, fumusque per os attrahitur. Is fumus sic haustus pituitam crassosque humores ex capite & ventriculo elicit & purgat, & corporis meatus aperit. Qui eo utuntur, non modo ab obstructi- nibus corpora præseruant: sed ab his quas habent, modo nimium vetusta nonsint, breui liberantur: hinc eorum corpora sana, nec in ipsis obseruare memini, graues plerosque morbos, quibus in Anglia plerumque affligimur.

Is TURD Uppowoc tanti apud indigenas est pretii, ut etiam existiment suos Deos ipso delectari. Hinc fit ut interdum ignes sacros faciant, & sacrificii loco huius puluerem injiciant, & nautigantes in tempestatibus istum puluerem in aerem & aquam spargant: sic nassa ad capiendos pisces recenter contexta, puluerem in eam iniiciunt, & in aerem spargunt. Eundem ritum etiam obseruant, liberati a graui aliquo periculo, ut in aera puluerem iaciant, micos admodum gestus exprimentes, modo pedibus terram pulsantes, modo saltantes, modo manibus complossi, & in altum protensis, calum spectantes, & diffona verba efferentes.

Nos ipsi, dum isti helimus, illa herba usum ex eorum instituto in nostris morbis, atque etiam a nostro reditu: variasque eius facultates & mirandas experti sumus, de quibus si nobis instituendus esset sermo, integer liber conscribendus esset. Sed de his multa dicere superuacaneum est: nam pericu-

De commodis incol. Virginiae. 17

periculum a peritis Medicis in viris & mulieribus aliisque promiscue factum, fidem earum facultatum adstruit.

Hæ sunt quas noui, & quarum meminisse potui, commoditates ad humani corporis sustentationem pertinentes, ex agricultura prouenientes: reliqua que istuc affatim reperiuntur, sponte prouenient.

Radices.

O P E N A W K radices sunt rotundæ, quarum aliqua nucis iuglandis magnitudine sunt, alia multo maiores. Nascuntur humidis & paludosis locis, multæ simul cohærentes, tamquam funiculo traiectæ essent. Eæ in aqua aut aliter coctæ, bonum præbent alimentum.

O KEEPE N AV K, rotunda etiam est forma, & aridis locis crescit: inuenitur interdum magnitudine capitis humani. Recentes & iam primum terra erut & debent edi hæ radices: nam obsiccitatæ, neque elixationem neque assationem ferunt. Cedunt superioribus gustus suauitate: in panis tamen penuria, & nonnunquam varietatis causa, indigenæ iis vescuntur cum piscibus & carne: atque meo quidem iudicio, tam facilis sunt digestionis, atque vulgaris panis Anglicus ex secalis farina confectus.

K A I S H V C P E N A V K, radix est alba omni gallinacei magnitudine, similius fere forma: mihi adeo grati saporis non est visa atque superiores: propterea non magnopere laborauimus, ut eius natales obseruamus. Indigenæ tamen coquunt & edunt.

T S I N A W, radicis genus est, illi admodum simile, que in Anglia Chinæ root, hoc est, Radix Chinæ nuncupatur, ex Orientali Índia delata, & existimamus illius genus esse. Nascuntur multæ simul connexæ, cauliæque habent, illi plantæ, quam Angli Brier vocant, similem: folia vero multum dissimilia; que arboribus sustentata, illas arcte amplectantur, & ad earum usque fastigium reptant. Ex his radicibus recentibus in frusta concisis, contritis, & cum aqua expressis, ad succum eliciendum fit panis; decoctæ, bonum præbent iuscum gelatinæ simile, sed multo suauioris sunt gustus, sic cum oleo misceantur. Hoc vero Tsinaw non est illa planta, que nonnullis occasionem præbuit, ut pro Radice Chinæ eam in Anglian adferrent: nam postea demum obseruata est, & eius usus quam nunc retuli. Sed illam que in Anglia delata fuit, adhuc ignoramus, ipsique adeo indigenæ, an ad aliquam rem utilissit, licet radices multum sint inter se similes.

COCVSHAW, plerique nostrum eam radicem esse arbitrati sunt, quæ ab Occidentalis Indie Hispanis Cassai appellatur, eam ob causam illi idem nomen indiderunt. Nascitur locis palustribus & humidis. Ex ea pro indigenarum consuetudine parata, fit bonus panis, atque suave pulmentum, magnique est usus inter indigenas. Huius radicis succus toxicum est, eam ob causam exprimendus, antequam radix in usum recipiatur. Primum igitur pelle ademta sole aut igne siccatur, deinde in farinam teritur, atque ita panis conficitur: aut dum adhuc recens & viridis est, repurgatur, infusta conciditur, teritur, & in pastillos conformatur; qui ad ignem vel supra ignem positi donec acescant, denuo in pollinem reducuntur, ex quo panis fit, aut polenta salubris & suavis gustus.

HABASCON radix est calida, magnitudine & forma Pastinace admodum similis: vescana non est sola, sed cum aliis cibis coqui solet:

MULTIS etiam eius Trouincie locis nascuntur Allia, a nostris Anglicis parum differentia. Adeo loca in quibus crescunt venientes, multa collegimus & edimus; ipsos autem indigenas numquam illis vescentes confexi:

Fructus.

VARII locis magna Castanearum quantitas reperitur, quæ a non-nullis crude eduntur, ab aliis confringuntur, & pultis modo coquuntur: aliqui etiam ex iis elixis massam conficiunt illi similem, quæ ex ipsis fabis supra memoratis fit.

NVCES regiæ plurimis locis maxima frequentia nascuntur, eaque duorum generum: magna enim sunt silvae ad multa millaria protensa; quarum arbores tertia ex parte sunt nuces. Unum genus sapore & forma parum a nostris Anglicis differt, putamine tamen est crassiore & duriore: alterum genus maius, cortice admodum scabro & duro præditum, nucleus habet magnum, dulcem & oleaginosum. Licet nostro more eis vescantur, lapidibus tamen etiam confringuntur, & in mortarium coieetas cum aqua contundunt, ad lac conficiendum, quo varie insuis pultibus utuntur; suo etiam frumento, fabis, pisis & peponibus admiscent suavioris saporis conciliandi gratia.

MESPILA, fructus sane bonus, sic a nobis nuncupatus præsertim ob has causas; quod primum esui non sit aptus, nisi mollis & tener; deinde quod umbilicum siue caput habeat nostris mespilis simile, & eiusdem sit magnitudinis: sapore tamen & colore plurimum ab illis differt: nam hic rutilo colore

De commodis incol. Virginiae. 19

colore est ut cerasa, & valde dulcis, insipidus tamen, cum cerasa medium inter dulcem & acerbum succum habeant.

METAQUE SVNNARK, elegans est fructus, forma & magnitudine fere nostrorum pirorum, sed foris & intus impense ruber. Nascitur in planta cuius folia admodum densa sunt, aculeis pungentibus plena. Non nulli qui in India versati sunt, & ingentis precij colorem illum Cochi-milla nuncupatum crescentem viderunt, aut eius plantam similem esse. Metaquesumaukstirpi, quae an sit vera Cochi-milla, an illius spurium aliquod genus, nihil asserere possum, cum, ut intellexi, Cochi-milla in fructu non proueniat, verum in ipsis plantae folijs. Huius autem folia, quantum ad hanc rem attinet, adeo diligenter non obseruauimus.

UVRVM duo sunt genera, quarum memini inter Mercatura commoditates.

FRAGA etiam istic nascuntur non minus suavia & magna, quam que in Anglia hortis coluntur.

MORA, & alijsimiles fructus, quales etiam in Anglia habemus.

SACQUENVM MENER, bacca genus est Capparibus simile, paulo tamen maius, confertim in planta quadam nascens, que in stagnantibus aquis reperitur. Cocta per octo aut nouem horarum spatium, uti necesse est, suavis & salubris cibus sunt: alia ratione manducata, pariunt ad tempus delirium, aut aduersam valetudinem.

Est istic Arundinis genus granum ferens nostrae secali aut frumento simile, quod decoctum esui est aptum.

In nostris peregrinationibus inuenimus quibusdam locis sylvestria pisa nostris Anglicanissimilia, minora tamen, sed esui apta.

Obseruata etiam quinque Baccarum vel glandium genera, quae in diversis arborum generibus nascuntur; primum Sagatémener, alterum Osá-mener, tertium Pummuckoner. Has glandes siccare solent supra tegetes ex arundine contextas subtus facto igne, eodem fere modo quo nos in Anglia hordium aqua maceratum. Cum eis vesci volunt, in aqua primum mace-rant donec tenerescant: deinde cocta, vel sole eduntur, aut in farinam comi-nant, ad offas panis conficiendas esui aptas. Ex his tribus generibus iam dictis indigena oleum dulce eliciunt. Quartum genus Sapummener dictum, coctum & compressum, Castanea & sapore est: ex hoc interdum panem pin-sunt. Quintum genus Mangummenauk, glans est quercus illius Pro-uincie: ea desiccata, ut priores, deinde aqua macerata & decocta, in cibum cedit tam ministris quam patribus-familias, vel varietatis causa, aut ob panis penuriam, cum piscibus vel carnibus.

Breuis & fida Narratio

Quadrupedes.

Quibusdam locis inueniuntur magna Ceruorum armenta: qui secundum littus marinum versantur, fere sunt eiusdem magnitudinis cum Anglicanis, aliqui etiam minores: in interiore regione, ubi sunt uberiora paescua, maiores sunt. In hoc nostris sunt dissimiles, quod longiore caudasint, prædicti, & cornuorum extrema in dorsum recurva habeant.

Omnes cuniculi a nobis istic conspecti, quoisque illic esse intelleximus, cinerei sunt coloris ut lepores: quibusdam locis tanta est eorum frequentia, ut aliquot oppidorum incole chlamydes ex eorum quos capiunt peilibus sibi parent.

S A Q V E N V C K O T & M A Q V ó w o c paruorum animalium duo genera, cuniculis tamen maiora esui apta. Nos nulla umquam cepimus, sed his que ab indigenis capiebantur, & nobis adferebantur vescebamur aliquando.

S C I V R O S cinerei coloris interdum a nobis captos edimus.

U R S I omnino nigri sunt & edules: indigena hieme eos venantur, & frequenter illis vescuntur, nos etiam aliquando. Hac vero ratione plerumque capiunt. Insulas quasdam & alia loca ad quae se recepisse ursos a veneratione norunt, accedunt, ursi simulatque quempiam confexerunt, fugiunt, & in proximas que occurrunt arbores descendunt, hos indigena persequuntur, & sagittis configentes ex arboribus deturbant, aut necatos, aut ita vulneratos, ut facile postea mactari queant. No setiam aliquando nostris sclopis eos deijciebamus.

Nomina collegi viginti & octo diuersorum generum Quadrupedum, quas per eam Prouinciam sparsas intelleximus, præsertim in media prouincia: harum duntaxat duodecim fuerunt nobis obseruata: quæ vero esui aptæ sunt, eas solum cognouimus quarum supra meminimus. Indigena nonnunquam Leones occidunt & ijs vescuntur. Nos vero, eorum lupos & canili lupos cum illos capere poteramus: nolui tamen inter quadrupedes, quæ esui aptæ sunt, recensere, ne quis me in his rebus, minoris esse iudicij, quam necesse sit, existimet: possem tamen saporis differetiam, quæ inter illos & nostros est, in medium proferre, ex commilitonum quorundam nostrorum sententia qui utrosque degustarunt.

Aues.

P A V O N E S Americanicum femellis, Palumbi, Perdices, Grues,

Ardea

De commodis incol. Virginiae. 21

Ardeas istic reperiuntur, et hieme frequentes cygni et anseres. Nomina omnis generis avium illius Provincia adnotata habeo sex et octuaginta, indigenarum sermone vernaculo, e quibus (pr.eter supra dictas) nonnullas ceperimus et comedimus: præterea penes nos sunt icones octo varij generis avium aquaticarum, et septemdecim avium fissipedum sive terrestrium, cum appellationibus quibus indigenæ eas insigniunt, multo tamē plures vidimus et edimus, quæ temporis penuria depingi non potuerunt. Cum vero melius instructi, et parati fuerimus ad plura obseruanda: omnia vobis exhibebuntur, cum quadrupedibus, piscibus, arboribus, fruticibus et herbis.

Istic etiam sunt Psittaci, Accipitres, Aësalones, quos tamen nunquam degustauimus: sed aliam ob causam meminisse volui.

Pisces.

Quatuor anni mensibus Februario, Martio, Aprili et Maio, Acipenseris, et haleces (quorum nonnulli eiusdem magnitudinis cum nostris, plerumque tamen longe maiores, nempe octodecim aut viginti unciarum, interdum etiam duorum pedum vel supra) istic admodum frequentes, quibus etiam mensibus maxime commendantur, nos sane optimis aporis eos reperiebamus.

Sunt etiam istic Trutæ, Turfiones, Raia, Mugiles, Passeres, multique alii pisces optimi saporis quos captos edimus, quorum nomina, mihi duntaxat cognita vulgari indigenarum idiomate: eicones præterea habemus duo-decim generum piscium istic expressas cum eorum nominibus.

Duas habent indigenæ rationes capiendi pisces; una nassis ex arundine, quæ istic firmiore est, confectis: altera magis peregrina est, fitque perticis extrema parte acuminatis, quas in pisces vibrant, ut Hiberni sua iacula, remis cymbam impellentes, vel per minus altas aquas gradiendo.

Habent etiam plerisque locis magna quantitate genera quæ sequuntur.

CANCROS marinos iis similes qui in Anglia capiuntur.

OSTREA variij generis, magna, parua, rotunda et oblonga, quæ reperiuntur in aqua marina, vel in stagnis marinis, sed in aqua marina capta longe prestantioris erant saporis quam alia, quemadmodum etiam apud nos.

MUSCVLOS præterea, cochleas marinas, et astacos.

SEEKANAVK, piscem testacei generis, circiter pedem latum, cauda crustacea et multis pedibus præditum ut cancer, oculis in dorso eminenti-

Breuis & fida Narratio

bus, bonis saporis. Inuenitur in aquis marinis restagnantibus, & interdum secundum littus marinum.

Multa sunt Testudines terrestres & marinae, tecta & densa testa: caput, pedes, & cauda, serpentis aut venenati alicuius animalis partes esse videntur, edules tamen sunt, quemadmodum & earum oua: nonnullae reperte fuerunt vlnam sive dimidiata orgyiam & amplius late.

Hac habui que dicerem de victu, quo toto eo tempore quo habsimus in Virginia usum, atque etiam indigena, quantum quidem obseruaui, aut meminisse possum, aut scripto dignum iudicavi.

TERTIA

TERTIA ET POSTRE-
MA PARS,

DE RELIQVIS RE-
BVS SCITV NECESSARIIS,
his qui in Virginia habitare volent. Breuis præ-
terea descriptio naturæ & morum In-
digenarum eius Prouinc-
iæ.

Decommoditatibus rerum ad fabricas &
alias res necessariarum.

 VAE nunc declaranda restant, ad fabricas & alia me-
chanica opera attinent: veluti Arborum varia genera, ad
edificiorum, nauigiorum, aliarumque rerum fabricas, calx,
saxa, lateres: quorum postremorum nisi mentionem fecis-
sem, dubitassen nonnulli an istic reperirentur, vel nega-
sent maligni, istic inueniri.

Quercus elegantes, rectæ, pœalte, & optimæ ad fabricandum materia, frequentissimæ, & nonnullis locis vasta admodum.

Frequentes Iuglandes ut iam dictum est, quarum nonnullas octogin-
ta pedes longas, rectas, enodes vidimus, elegantes admodum ad opera facien-
da quatuor aut quinque orgyiarum.

ABIETES, magna & pœalte ad malos nauium.

R A K I O C K indigenis dicta arbor, facilis ad opera aliqua facienda, ex hac indigena nostri vicini, magna ex parte suos linters fabricant, aluei instar, ignis duntaxat auxilio, & saxe& securis, testeque nos interdum conspeximus huiusmodi linters seu *μονόξυλα*, tam capacia, ut viginti viros vobere possent prater impedimenta multa. Cum vero ea arbores magna, alta, recta, tenere & leuis materia&sint, commodas fore ad malos navium & ad alia opera existimo.

C E D R V S, lignum tenerum ad fabricandum, & commodum ad abacos, arcas, pyxides, spondas, testudinum tabulas, citharas, & alia pleraque ut ante dixi. Ex nostris nonnulli, qui loca quædam adierunt in quibus non fui, cupressosse vidisse affirmarunt, quarum lignum maxime accommodum ad similia & alia opera, & magni precii est.

Corylus, e quo suos arcus conficiunt. *Aquifolia*, ad viscum parandum capiendis auibus, necessaria.

S A L I C E S ad vimineas portas & nassas capiendis piscibus Anglicano more idoneæ: licet indigenæ solis arundinibus utantur, que firma & lenta cum sint, ad huiusmodi res sunt utiles admodum.

F A G I, & *Fraxini*, *situlis* & *circulis* faciendis idoneæ: ex his etiam amant a & alia multa fabricari possent. *Ulmi* item & *Sassafras* arbores.

A s c o p o, arbor *Lauro* similis, cuius cortex calidus & acris est. Arborem illam Occidentalis Indiae quam *Monardes* *Cassiam* ligneam appellat, valde refert.

Multæ præterea sunt aliæ arbores peregrinae, quarum nomina ignota, nisi idiomate Virginiano, quarum enumeratione vobis molestia exhibere no est nunc necesse, cum ad fabricas, aliasq; res necessarias, sat multis retulerim: Pleraq; tamē adhuc restat, quæ sine dubio, ad cōmodos usus conferri possent.

De *Saxis*, lateribus, & calce nunc agendum. Litore illo marino nostra habitationi vicino, nulla saxa inuenimus (exceptis lapillis & silicibus quatuor inde miliaribus) præterea quæ procul ex interiore prouincia allata fuerant. Nonnullis nostris peregrinationib. obseruauimus varia saxa dura, & magnos silices, & peculiare saxi præduri genus marmori simile, ex quo indigenæ securis ad findenda ligna idoneas parant. Diligente tamen nostra inquisitione factum est, ut paulo ulterius in interiore regione magnā omnis generis quantitatem inueniri intellexerimus, eorum tamen latomias ignorabant: nā cū non indigeant, illa non perquirunt: quia satiis se habere putant, si insingulis familiis unū aut alterum, ad frangendas nuces, terendas testas, exacuendas, & lapidearum securium aciem, habeant. Fossioni et non sunt addicti: nam scrobes duntaxat faciunt circiter tres pedes profundas, ideo nihil

nihil mirum, si nullas latomias norunt, neque calcis saxa, quæ tamen viciniora ipsis loco forsitan reperiuntur quam ipsi existiment.

Interea donec ea, vel alia res necessaria, sint obseruatae abunde quibusdam locis inueniri, eorum penuriam vos, qui eius prouincia iniquilini futuri estis, supplere poteritis, lateribus, quibus conficiendis multa argilla tenax variis prouincia locis reperitur: præterea calce ex ostreorum testis parata aliisque conchis vestis, pro eorum more qui insulas. Tenet & Shepy, aliaque varia Anglia loca inhabitant: nam similis calx perinde bona comperta est atque illa alia. Ostreorum testæ istic frequentes, insuper varijs alijs locis. Præterea secundum littus marinum stagnantes sunt aquæ, quæ multa millaria in longitudinem, & tria aut quatuor in latitudinem patent, quarum fundum dimidio aut integro ad summum, pede aqua tectum, non alia re constat.

Hoc de saxis addere possum, nobilem virum ex nostris, circiter centum viginti milliaribus a nostra arce, ad collis latus aquis vicinum ingentem venam reperiisse præduri saxi.

De Natura & moribus Indigenarum.

Pauca dicenda restant de Indigenarum natura & moribus, ampliore narrationem in aliud tempus dilaturus: nūc duntaxat vobis indicare cupio, non esse metuendum, ut nobis qui istic habitabimus, ullam molestiam exhibeant, aut negotium facessant: imo illi potius nos metuent & obseruabunt.

V I L I chlamyde e ceruinis pellibus parata, medium corpus inuoluunt, reliquis partibus nudi, magnitudine inter se differunt, quemadmodum nos in Anglia: nulla omnino arma habent ex ferro aut chalybe ad nos offendendum, & quemadmodum ea parari debeant, ignorant: eorum arma ad nocendum sunt duntaxat arcus ex corylo, & sagitta ex arundine, dein de stipites lignei plani, duorum cubitorum longitudine: ad tegendum vero, nihil præter scuta ex arborum corticibus facta habet, & armaturam quādam ex bacillis filo intertextis.

Eorum oppida exigua, mari vicina, pauca numero, quorum nonnulla decem, aut duodecim aedes continent, aliqua viginti: maximum quod conspeximus supra triginta aedibus non constabat: muri si qui sunt, constant ex arborum corticibus palis colligatis, aut palis soli terra infixis coniunctim.

ÆDEs structa ex perticis summa parte in forniciem inflexis & colligatis, eadem ratione qua pergulae fornicatae in Anglicis hortis sunt, tecta corticibus in multis oppidis, nonnullis autem, tegetibus aut storeis magna ex parte scirpo contextis, a summo ædium fastigio ad imum; earum longitudo plerumque latitudinem bis superat, nonnunquam sex & octo orgyiarum, seu 12. & sedecim vlnarum Anglicanarum, licet aliquas viderimus, quæ duodecim orgyiarum longitudinem equarent.

Quibusdam locis, WIROANS sive Regulus, unicum oppidum in sua potestate habet: alibi bina aut terna, nonnullis sex, octo, & plura: potentissimus qui cum nobis negotium fuit, plura non habuit quam decem & octo suo imperio subiecta, ex quibus ad summum septingentos vel octingentos ad bellum aptos colligere potuisset. Singula Præfectura idiomate inter se variat, & quo maiore locorum intervallo sunt inter se discretæ, tanto maior est idiomatis diuersitas.

Eorum bella sunt subitis incursionibus, & plerumque sub noctis crepusculum, vel ad Luna splendorem, vel alioqui structis insidijs, aut stratagemate aliquo. Raro acie decernunt, nisi ubi frequentes sunt arbores, post quas utriusque emissis arcu sagittis abdere sequeantur.

Si forte bellum inter nos & ipsos suboriretur, qualis illius futurus esset exitus, cum nostam variis modis illos superemus, veluti disciplina militari, armorum & aliarum rerum ratione, facile estimari potest ex ipsa experientia aliquot locis facta, ubi securiora ad se tegendum arma ipsis fuerunt, celeris fuga.

Misera est plebs, nobiscum collata, & quæ ingenii & iudicii penuria in rerum nostrarum notitia & usu, nostras quisquilias pluris estimat, quam res magni precii. In iis tamen quas faciunt rebus, si eorum defectus conferatur cum nostra abundantia, apparent admodum ingeniosi & industria: licet instrumentis careant nostris similibus, nec eam habeant industriam, neque artem & scientiam quam nos. Rebus igitur omnibus exacte perpensis, nostra scientia & artes, longe eorum industriam excellere deprehendentur, faciliusque in actum perducentur. Propterea tanto verisimilius est illos nostræ benevolentia & amicitia cupidores, atque ut nobis placeant & obsequantur audiores futuros. Sperandum ergo esset, si humaniter & amice cum eis agatur, breui ad ciuilorem vitæ rationem, & ad veram religionem amplectendam, traducendos: nam iam aliquam Religionem profitentur, licet a vera alienam: qualisunque tamensit, spes esset tanto facilius illam reformatum iri.

Multos Deos credunt, quos MONTAC appellant, diuersorum tamen

De commodis incol. Virginiae. 27

tamen generum, & ordinum: unum solum primarium & magnum Deum qui fuerit ab aeterno. Is (ipsis afferentibus) mundum conditurus, initio creauit alios deos primarii ordinis, ut essent tamquam media & instrumenta, ipsi subseruientia cum ad creationem, tum ad gubernationem: deinde Solem, Lunam, & stellas tamquam Semi-Deos & instrumenta alterius ordinis precipui. Dicunt aquas primum omnium esse factas, ex quibus Dij omnes creaturas visibles & inuisibiles condiderunt.

Ad hominis generationem quod attinet, dicunt mulierem primum fuisse creatam, que ex unius ex Deis congressu concepit & genuit liberos. Inde se originem ducere perhibent. Quot vero anni & secula inde praeterierint, ignorant, cum literis & similibus adminiculis careant, nobis familiaribus ad temporum states consignandas: sed qua de his rebus sciunt, ex parentum traditione liberi acceperunt.

Omnes Deos humanam naturam habere putant, ea de causa imaginibus humanæ formæ illos exprimunt, eosque KEWASÓWOK appellant, unicus KEWAS est dictus. His proprias aedes sine templo dicant, que Machicómuck nominat, in quib. sunt precatio[n]es, cantus, & per multos dies oblationes ad ipsorum Deos. In quibusdam templis nos unicum KEWAS obseruauimus, in aliis binos, aliquando tres. Vulgus etiam pro Diis habet.

Anima immortalitatem et credunt, eam statim atque a corpore soluta est, transferri secundum opera quæ fecit, vel ad Deorum sedes ad perpetuam felicitatem fruendum, vel ad ingentem fossam seu scrobem (quam in extremis mundi finibus procul ab ipsis versus occidentem sitis esse censem) ad perpetuum ignem: eum locum ipsis POPOGVSSO appellant.

Ad huius opinionis confirmationem, bina exempla mihi retulerunt de duobus viris qui ab obitu denuo vita sunt restituti. Unum paucis, ante nostrum in eam prouinciam aduentum, annis contigerat inscelerat oquodam viro, qui cum a morte sepultus fuisset, postridie tellus, in qua conditus fuerat, moueri coepit: terra erutus, indicauit animam pane in POPOGVSSO coniectam, nisi Deorum quispiam eam liberaasset, atque concessisset ut ad suos rediret declamaturnam quæ agenda essent, ne in barathrum illud coniicerentur. Alterum eodem anno accidit quo istuc appulimus, in oppido sexaginta milliaribus a nostro propugnaculo distante: vir quidam a morte sepultura traditus, deinde terra erutus, ut prior, affirmabat animam suam vivere, licet corpus in scrobe sepultum iaceret, illum iterfecisse procul admodum per viam longam & latam, utrimque elegantissimis arboribus consitans, adeo raros & excellentes fructus ferentes,

ut similes antea neque confpexisset, neque exprimere quales essent posset, tandem ad splendidas aedes peruenisse, apud quas patrem suum reperisset antea defunctum, qui illi expresse pracepit ut rediret, & amicis significaret quia bona ipsis essent agenda, ut eius loci delitiis frui possent, quo peracto, denuo ad se reuerteretur.

Quacunque tandem subtilitate predisti sunt Reguli & Sacerdotes, ea tamen opinio multorum plebeiorum animis ita insedit, ut maiore in reuerentia suos Praefectos habeant, & maiore sollicitudine sua negotia peragant, ut tormenta a morte effugiant, & felicitate frui possint. Pœna nihilominus in peccantes sunt instituta, veluti in fines, mœchos, & alios sceleratos homines: nam aliqui morte puniuntur, aliis multa irrogatur, alii verberibus caduntur, pro peccatorum, qua commissa sunt, magnitudine.

Hæc est Religionis eorum summa, quam a nonnullis ipsorum sacerdotibus, quibus familiarior eram, didici: in qua tamen non erant adeo firmi, neque tantum tribuebant suis traditionibus & historiis, quin nostra familiaritate & colloquio dubii admodum redderentur in suis opinionibus, & nostras valde admirarentur, & in multis desiderium nasceretur plura discendi quam ipsis exprimere possemus eorum lingua.

Apud nos plurima confpexerunt, veluti Mathematica instrumenta pyxidem nauticam, magnetis vim ferrum ad se attrahentis, vitra varias rerum imagines referēta, vrentia specula, incendiariosiphones, sclopos ferreos, libros, eorum scripturam & lectionem, horologia sonantia quæ sponte moueri credebant, & pleraque alia, quæ adeo illis erant peregrina, tantumque mentis illorum captum superabant, ut qua ratione ea fabricata essent, assequi nescirent: propterea illa censebant Deorum potius esse opera, quam hominum, vel saltem a Diis nobis donata, & demonstrata. Inde factum, ut eorum plurimi tales de nobis conceperint, opinionem, ut nisi se veritatem & religionem amplecti sibi persuaderent, eam potius a nobis petendam, quos Deus adeo charos habebat, quam arudi & impedita plebe, qualem se agnoscebant facta sui cum nobis comparatione. Proftere a in talia materia maiorem nobis adhibebant fidem.

Sæpiuscule insingulis ad quæ perueniebam oppidis, pro mea facultate & quantum tempus permittebat ipsis declarabam, quæ in Bibliis continebantur: in illis doceri verum & unicum Deum, ipsius in operibus omnipotentiam, contineri etiam veram doctrinam salvationis nostræ per Jesum Christum, referebam deinde miracula, & primaria nostræ religionis capita. Ad-

De commodis incol. Virginiae. 29

ta. Adiiciebam præterea, materialem illum librum ex se nulla virtute esse preditum, ut coniçere poteram ipsos existimare, sed quæ in illo continetur, doctrinam. Plurimi tamen manibus tractare, amplecti, osculari, ad pectus, caput, & reliquas corporis partes applicare voluerunt, ea ratione demonstrare cupientes summum quo flagrabant desiderium, ea quæ illis proposueram cognoscendi.

WIROANS sive Regulus cum quo habitabamus WINGINA nuncupabatur: plurimi ex eius subditis libenter nobiscum versabantur, ut nostris precibus interessent, sape in suam urbem inuitabant, & ad alias perducebant interdum, ad preces fundendas & Psalmos canendos, sperantes ista ratione participes fieri earum rerum, quas nos expectabamus.

Is WIROANS bis grauiissime agrotauit, cum ita langueret, nec ullum auxilium a suis sacerdotibus speraret, atque existimans se in hoc graui periculo versari, quod nos & Deum nostrum offendisset, aliquos ex nostris accersit, ut Deum orarent, ipsi placeret, vel pristinam valetudinem eirestituere, vel post mortem, ad se euocare ut cum ipso in felicitate viueret. Plurimi alii agri idem a nobis postulabant.

Se mel marcescebat & corrumpebatur eorum frumentum ob nimiam siccitatem quæ preter spem incident, metuentes ne propter iniuriam aliquam nobis ab ipsis illatam id contigisset, plurimi ad nos venerunt, postulantes nostrum Anglicanum Deum oraremus, segetes illorum conseruare vellet, se, ubi maturuissent, participes earum nos facturos.

Nullus cumquam morbus, nihil damni aut sinistri ipsis accidebat, quin causam reijcerent, vel quod nos aliqua in re offendissent, aut nullum beneficium in nos contulissent.

Alium rarum & admirabilem casum, reliquis omib[us]is referam, ante quam finem dicendi faciam, quo omnes indigenæ qui nos noiant, aut qui de nobis aliquid intellexerant, excitati sunt, ut nos summa in estimatione haberent. Res autem sic habuit. Nullum oppidum in quo clandestina aliqua consilia aduersus nos inita fuissent (nobis nullas poenas vindictæ causa ab eis reposcentibus, quia omnes rationes quarebamus quibus humanitate illos pelliceremus ad nostram amicitiam) immune abiit, quin paucis a nostro inde discessu, diebus plurimi ex plebe brevi tempore perirent, nonnunquam viginti in uno oppido, in alio quadraginta, sexaginta, etiam centum & viginti, magnus certe numerus pro incolarum naritate. Id vero nullibi contingebat, ut intelleximus, nisi in iis oppidis in quibus versati eramus,

Et aliquid contra nos machinati essent, idque postea. Fuit hic grauis morbus, quem ipsi ignorabant, nec quibus remediis curari posset norant, et cui similem numquam ante a conspectum seniores quique referebant, peculiariter a nobis obseruatus, et ab ipsis etiam indigenis. Sic ut nonnulli ex nostris amicis, praesertim vero WIROANS WINGINA, cum obseruassent similes effectus in quatuor aut quinque oppidis, in quibus sinistra aduersum nos inierant consilia, sibi persuaderent vindictam esse diuinam nostra de causa, et quod Dei nutu, quos vellemus, sine armis, occidere et verberare possemus, tametsi ad illos non accederemus.

Eam ob causam, cum intelligebant nos a quibusdam eorum hostibus iniuria affectos in nostris peregrinationibus, nec nos de ipsis vindicasse, licet, arma haberemus, metuentes ne resic impune abiret aliquam ob causam, rogabant nos, ut cum nostro Deo ageremus, ut eos occideret, quemadmodum alios occiderat qui nobis nocuerant: futurum enim id nobis magno decori et utilitati, atque etiam ipsis: se porro sperare, id ipsorum causa facturos, pro ea amicitia qua illos amplectebamur.

Illi vero admonuimus, similes preces Deo non esse gratias: ipsum enim huiusmodi precibus non velle adstringi: omnia quidem facta esse, et fieri posse, sed secundum ipsius voluntatem, et prout statuerat: nos propterea ut ipsa re ostendamus nos esse veros eius cultores, potius contrarias preces concipere debere, ut videlicet illi, et ipsi nobiscum quiete simul viuere possimus, ut ipsius veritatis participes fiamus, et illi in omni equitate seruiamus, committentes tamen earum et reliquarum rerum euentum diuinae ipsius voluntati, et ut prosua sapientia conuenire statuit.

Sed quia res illico post successit ex eorum animis sententia, nostris precibus id contigisse arbitrii sunt, atque nostras admonitiones fuisse dissimulationis plenas: eam ob causam pro gentis ritu gratias egerunt, licet enim, pollicitatione ipsis non satisficeremus, ipsorum tamen desideriis esse satisfactum.

Hic admirabilis casus, in omnium indigenarum mentibus tam mirabilem de nobis opinionem impresit, ut aliquot populi quid dicarent aut cogitarent de nobis ignorarent, dij ne essemus an homines: praesertim cum animaduerterent toto illo morbi contagioso tempore, neminem ex nostris occubuisse, aut grauiter agrotasse: obseruarunt etiam nos nullas habere feminas, nec ipsorum uxores appetere.

Inde nonnulli coniiciebant nos a mulieribus non esse genitos, idcirco immorta-

De commodis incol. Virginiae. 31

immortales; sed esse ex veteri quadam prosapia ante multa secula oriundos,
et ad immortalitatem excitatos.

Quidam etiam prædicere velle videbantur, alios nostri generis ad-
uenturos ad ipsos occidendum, et eorum oppida occupandum: id autem cō-
ijiebant aliqui ex rei que acciderat euentu.

Existimabant eos qui breui nos subsequerentur, in aere adhuc versari
inuisibilis et incorporeos, atque illos in nostram gratiam, plebem occidere,
immisis in eam glandibus plumbeis inuisibilibus.

Ad opinionem hanc confirmandam, ipsorum medici, quo suam impe-
ritiam in morbis cumidis tegerent, adeo impudentes erant, ut non mo-
do dicere non vererentur, sed etiam infima plebi persuaderent, se ex agro-
rum venis glandes plumbeas iniectas et infixas cum sanguine exugere.

Non deerant etiam qui putarent nos ipsos ex nostra habitatione, aneis
nostris tormentis, plebem occidere pro nostro arbitrio, in quocumque tan-
dem oppido versarentur, ubi iniuria fueramus affecti, quantacumque in-
ternos et illos esset distantia.

Alii vero censebant verum Dei esse opus, in nostram gmtiam: et nos
sane aliquam habemus occasionem idem sentiendi, licet nonnulli contra sta-
tuarent, presertim Astrologi ex Solis eclipsi que nobis anno precedente ap-
paruerat, dum eo nauigaremus, et ipsis etiam indigenis valde atrox con-
specta fuerat: præterea ex cometa qui conspectus est paulo ante initium
morbi predicti. Sed negamus primarias fuisse causas, tanti accidentis cuius
longe maiores fuerunt occasions, quas nunc proferre non conducit.

Eo ampliorem de his opinionibus narrationem institui, ut cognoscere
positis magnam esse spem eos perducendi ad humaniorem vitæ rationem
ad amplectendam veritatem, denique ad exhibendum nobis honorem et
obsequium, nosque metuendos et amandos.

Licet vero nonnulli ex nostris circiter annifinem, timorem ipsis injice-
re voluerunt casis ex plebe quibusdam, in aliquot oppidis ob causas que fa-
cile negligi potuissent; quia tamen promeriti erant, metuendum non est, eos
vel publice vel priuatim deposituros eam opinionem quam de nobis conce-
perunt: Qualescumque tamen futurisint, modosimus prouidi, nihil plane
nobis metuendum est ab ipsis:

Optima autem cum in his, tum in omnibus aliis actionibus est ex-
pectatio et spes, vel ut etiam pessime cadat, rerum qua
demonstrari possunt noticia et con-
sideratio.

P E R O R A T I O.

Nunc vobis narrationem instituisse spero, non de paucis & paruis rebus, sed de prouincia qua a viris humanis, nec nimium difficultibus & morosis, satis fœcunda iudicabitur, et si nihil præter ea quorum mentionem feci, esset obseruatum; quæ tamen re vera non sunt comparanda cum his, quæ adhuc obseruanda restant, nec soli, nec commodatum ratione, ut coni- cere possumus ex differentia, quam in nostris peregrinationibus obseruauimus. Cum enim ea omnia, quorum memini, sint obseruata non procul a littore maris, ubi nostram habitationem habuimus, & secundum quod no- stræ peregrinationes maiore ex parte sunt institutæ: interdum tamen in in- teriora regionis penetrantes, obseruauimus arbores ob raritatem crassiores, solum magis pingue, solidius, & diligentius excultū, fungos ampliores, gra- men latius, & Anglicano bonitate non cedens: quibusdam autem locis re- gionem abundantem rupibus & scopolis, & magis montosam, frugibus & animalibus abundantiorem, & cultiore populo habitatam, ampliora Do- minia, oppida & aedificia maiora.

Cur ergo bona spesfreti, interiora regionis, magis culta, & alia pleraque inuestigatum non imus, quemadmodum ea quæ iam a nobis sunt obserua- ta? Idem enim fecerunt Hispani, interiora occidentalis Indiae peruestigan- tes. Sic etiam interiora Virginie patent, interdum in longitudinem & la- titudinem multa centena milliaria: nam ex indigenarum relatione certo comperimus, nullum Christianum Principem eos suos terminos protulisse. Fieri ergo nequit, quin istic sint plurime commoditates, quas in nostris pere- grinationibus nondum obseruauimus.

Quid porro sperandum sit ex natura climatis, quod respondet insulae JAPAN, Sinarum regioni, Persia, Syria, insulis Cypri & Creta, & Gra- cia, Italia, & Hispanie parti Meridionali, aliisque celeribus prouinciis, vestro iudicio (ne vos tædio afficiam) relinquo.

Fieri itaque non potest, quin satis abunde intellexeritis, qualis sit aeris temperies omni anni tempore, longe videlicet calidior quam in Anglia, & numquam adeo feruida, ut interdum est sub Tropicis, inter Tropicos, & locis illis vicinis.

Ad regionis salubritatem quod attinet, nihil est quod dicā: nisi annone, præsertim Anglicarū escarum, exceptis viginti diebus, penuria, vixisse nos solo aquæ potu, & eius regionis cibis, qui nobis interdum adeo erant insoliti, ut quis existimare potuisset in grauem aliquem morbum incursum ob tempe- raturam nostri corporis immutatam: deficiunt et ea adminicula, quæ in An- glia inueniuntur, ad capiendas aves, quadrupedes & pisces sunt necessaria, propterea solo indigenarū auxilio, neq; tā propere, neq; adeo facile, neq; tam abundan-

De commodis incol. Virginiae. 33

abundanter, neque tali delectu potuimus annoam necessariam comparare, atque fecissemus, si omnia qua requirebantur ad nutum, et pro nostra voluntate habuissemus. Panni etiam penuriam passisimus. Deinde in nostris omnibus profectionibus, qua magna ex parte hieme fuerunt instituta, nostrum cubile fuit humi et sub dio. Nihilominus ex toto nostro cætu (qui centum et octo viris constabat) quatuor duntaxat annuo spatio, atque sub finem occubuerunt, neque prædictas ob causas: nam omnes quatuor, præsertim tres, iam debiles et valetudinarii erant ante quam in eam regionem peruenirent: imo qui eos nouerant, plurimum mirabantur eostam diu viuere, eorum statum considerantes, quodque eam profectionem suscepissent.

Cum igitur istis sit aer adeo temperatus et sanus; solum tam fertile, et reperiantur commoditates supra dictæ, facileque adeo sit iter, ut, quemadmodum experientia constat, ter in anno, quocumque tempore absolui possit: deinde Generosi Domini Walteri Raleigh liberalitas in diuisione agrorum sit cognita tam magna (nam non minus dedit unius viro, in ipsius duntaxat usum, quingentis terra iugeris) præter multa alia adminicula qua ille liberaliter confert: spero nullam occasionem relictum iri, cur actio impediatur, aut omnino deseratur. Modo qui in Virginiam iter instituent ad isti habitandum, omnibus rebus mediocriter instructi sint in primum annum, ut qui postremo eo profecti sunt, et curam atque diligentiam necessariam, cum isti erunt, adhibeant, quod facile prestare poterunt: non dubium est quin in posterum, colligant victui necessaria optima et magna quantitate: deinde aliquot pecudum genera transuehi eo poterunt Deo volente, ut qua ante transuetæ fuerunt, e quibus aliqua adhuc restant. Similiter nostrorum fructuum genera, radices, et herba etiam seri et plantari poterunt, quemadmodum iam quidam periculum fecerunt. Et exiguo tempore colligi poterunt supradictæ commoditates, qua ipsos cum iis quibuscum negotiabuntur, locupletabunt.

His sunt meorum laborum fructus, quos vobis cognitu necessarios nunc esse iudicavi.

Denatura porro et ritibus indigenarum Virginie, de numero nostrorum peregrinationum et earum singularibus, de illorum actionibus qui Generosum D. WALTERVM RALEIGH in eam regionem comitati sunt, et aliquod munus habuerunt, quorum sane plerique digni ut eorum celebretur memoria, tamquam qui primi inuestigatores sunt eius prouincie: de nostro tum temporis Imperatore D. RICHARDO GREINVILE,

34 Breuis & fida Narratio Virginiae.

& de nostro, ab eius discessu, Praefecto R A F O L A N E , aliisque pluribus qui sub eorum imperio munere aliquo functi sunt: de Centurionibus, & Naucleris earum peregrinationum, que postea instituti sunt transuerendi supplementi gratia: de Praefecto & Assessoribus eorum, qui iam ante eo traducti fuerant, de plerisque præterea accidentibus & aliis rebus, narrationem cōscripsi Historia instar, additis temporum momentis, quem publicam lucem videre, permittam, cum commodum esse iudicabo.

Itaque meam Narrationem beneuolo vestro iudicio permittens, & actionis prosperum eventum expectans ab eo quem nouimus auctorem, & gubernatorem non modo huius actionis, sed etiam omnium aliarum rerum: vobis valedico,
hoc mense Februario anni

1588.

VIVÆ

VIVAE IMAGINES
ET RITVS IN CO-
LARVM EIVS PROVINCLAE
IN AMERICA, QVAE VIRGI-
NIA APPELLATA EST AB ANGLIS, IVSSV

Magnifici Viri D. WALTHERI RALEIG, Equitis & Præfecti fodinarum
Stanni in Cornuwallia & Exonia, profectis anno c 15 15 xxv.
ad obseruandas nouas Prouincias, permisso & aucto-
ritate Serenissimæ Reginæ Angliae
Elizabethæ.

OMNIA DILIGENTER OBSERVATA, ET
ad viuum expressa a JOANNE WITH, eius rei gratia in illam
Prouinciam annis 1585 & 1588. misso: Deinde in es
incisa, & primum in lucem euulgata a THEO-
DORO DE BRY.

занимами науч
-ой и гутя тэ
закончил учимя ял
тогда что золема ут
тих сидел в кабинете аж
занял сидел в кабинете аж
занял сидел в кабинете аж

так как я знал что я знал что я знал
что я знал что я знал что я знал
что я знал что я знал что я знал
что я знал что я знал что я знал

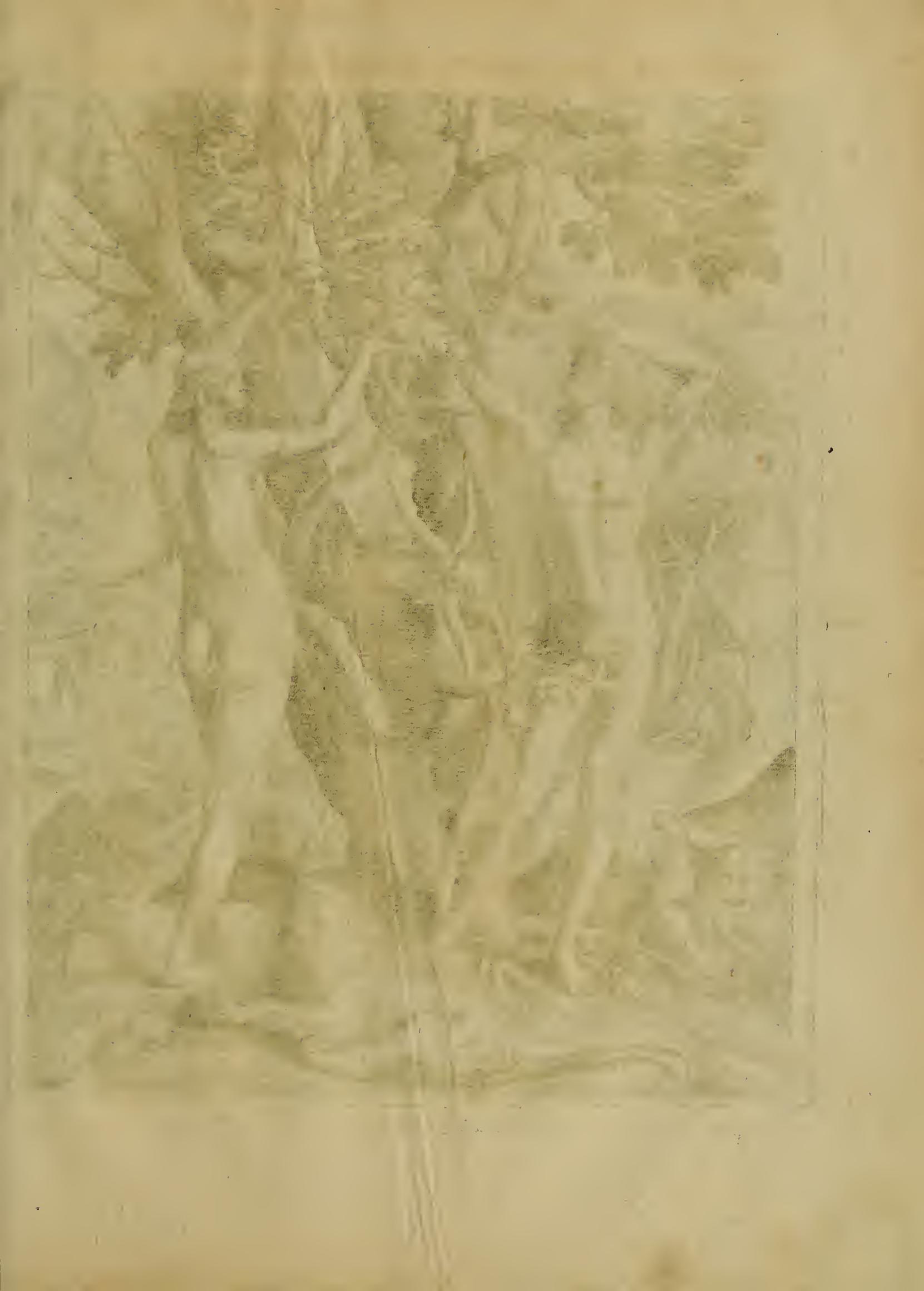

I N D E X
O M N I V M C A P I-
T U M I N H A G P A R T E
Virginiae historiæ De incolarum ri-
tibus contentorum.

- I. Tabula generalis totius regionis situm ob oculos ponens.
- II. Anglorum in Virginiam aduentus.
- III. Regulorum aut Principum in Virginia typus.
- III. Nobilis Matrona ex Secota.
- V. Sacerdos Secotensis.
- VI. Nobilis Virgo ex Secota.
- VII. Proceres Roanoack.
- VIII. Nobilis Matrona Pomeioocensis.
- IX. Senis Pomeioocensis hiberna vestis.
- X. Ut Matronæ Dasamonque peuc liberos gestant.
- XI. Præstigiator.
- XII. Lintrium conficiendorum ratio.

- XIII. Incolarum Virginiae piscandi ratio.
XIIII. Crates lignea in qua pisces vstulan.
XV. Fictilium Vasorum in quibus cibum co-
quunt forma.
XVI. Sumendicibum modus.
XVII. Solenne festum ad ignem celebrandi ratio.
XVIII. Virginienium saltandi ratio solennibus fe-
stis.
XIX. Oppidum Pomeioock.
XX. Oppidum Secota.
XXI. Idolum Kiwasa.
XXII. Regulorum Sepulcra.
XXIII. Aliquot Heroum Virginiae Notæ.

Iacobus a Winge inv.

Theodore de Bry sc.

Beneuolo Lectori S.

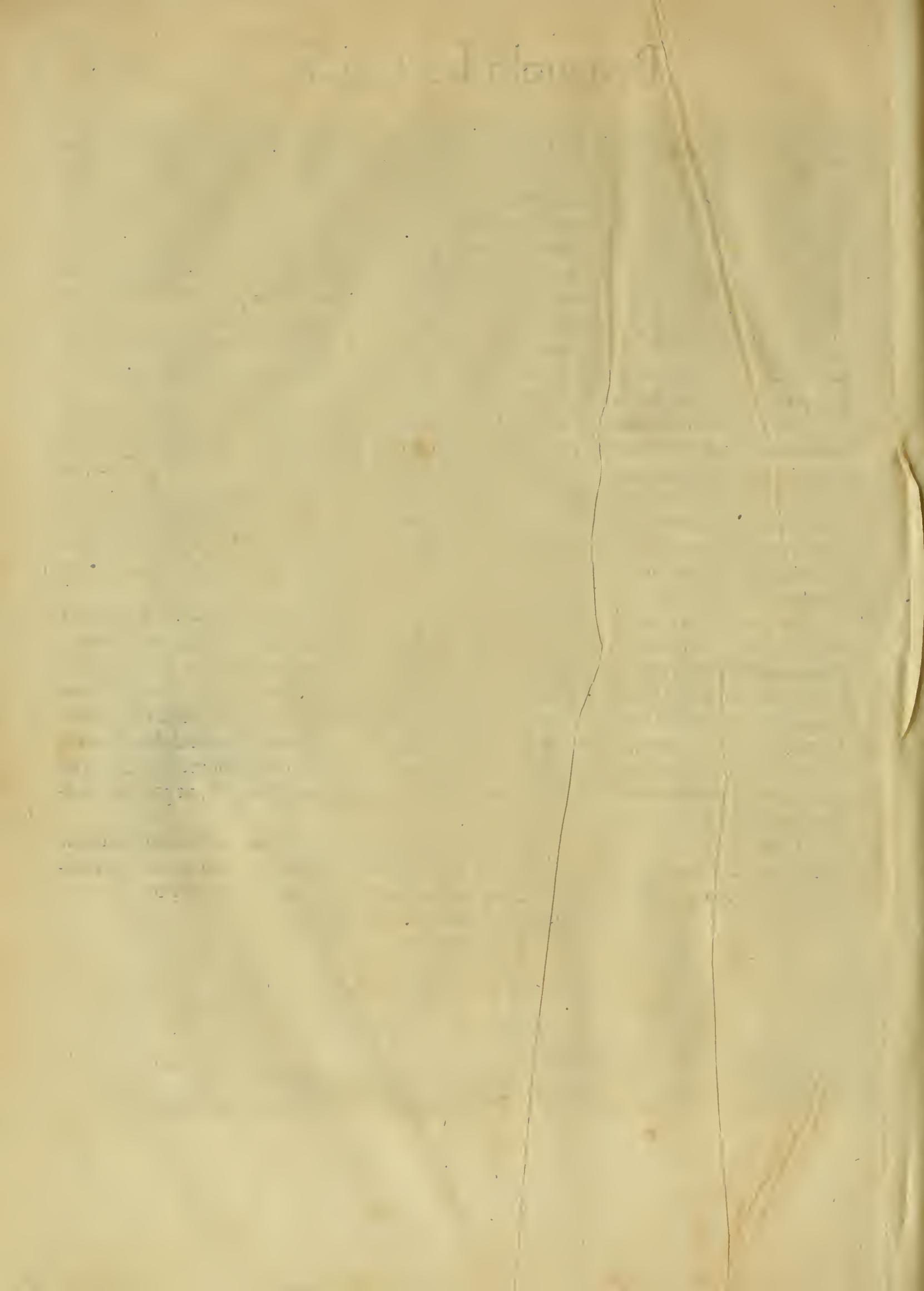

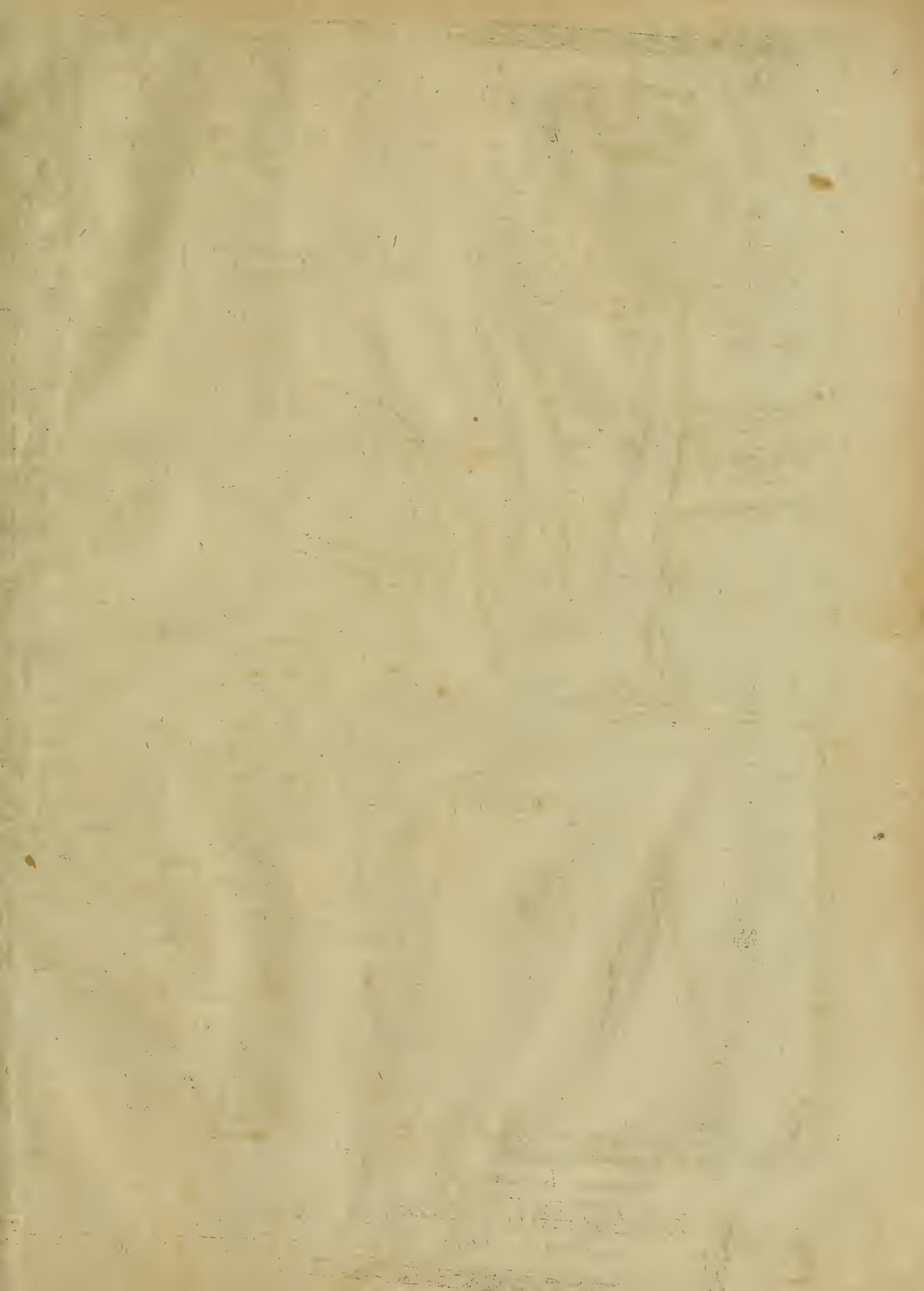
A M E T S I , amice Lector, homo per inobedientiam spoliatus sit iis bonis , quibus a Deo fuerat in creatione ornatus , prudentia tamen non fuit priuatus , qua sibi consulere , neque sapientia,qua quidquid in suum usum necessarium sit , excogitare possit ; iis exceptis, quae ad ipsius salutem pertinent , vt ex his feris nationibus colligere licet , de quibus in hoc libro est sermo. nam licet nullam D E I , eiusque sacri verbi notitiam habeant sintque omnis litteraturae ignari: nos tamen in multis rebus superant, veluti vietus sobria ratione, & ingenii dexteritate in conficiendis sine ferreo aliquo , aut alio instrumento , rebus tam nitidis & venustis , vt fidem superare viderentur, nisi Angli eius fecissent periculum suis in eorum prouinciam peregrinationibus.

Cum vero res sit admiratio ne digna , volui hoc libro vobis proponere veras eorum picturas , quas imitatus sum ex archetypo , mihi opera Domini Richardi Hackluyt Oxoniensis , verbi Dei Ministri, (qui eam regionem vidit, & auctor fuit, vt hic liber in publicum prodiret) communicato ab Ioanne With pictore Anglo , qui in eandem regionem missus fuit a Ser^{ma} Regina Angliae , solummodo vt illius topographiam faceret, in colarum formam, amictum, vietus rationem , moresque ad viuum exprimeret, non exiguis sumtibus Generosi Equitis Domini W A L T H E R I R A - L E I G , qui plurimum impendi in exquirenda & perlustranda ea regione ab anno 1585. usque ad finem anni 1588.

Hic porro Liber , qui de ea No vi orbis parte agit , quae ab Anglis V I R G I N I A appellata est, primus est quem lucem videre permitto, amicis id a me postulantibus , ob rei recenter transactae memoriam : licet praे manibus habeam Floridæ historiam , quæ primum locum obtinere debebat, cum longe ante Virginiam sit a Gallis inuenta. Breui tamen eius etiam historiam publicam facere spero , historiam reuera adeo raram , vt similem non conspectam aut auditam existimem. Londini utramque accepi , & huc Francofurtum attuli, ubi ego cum meis liberis sedulam operam nauauinus sculpentis & exprimentis in æs figuris , cum res sit non exigui momenti. Quod ad utriusq; Narrationem attinet, nobilis viri, mei amici beneuola opera factum est , vt politiore Gallico sermone, & Latine loquatur.

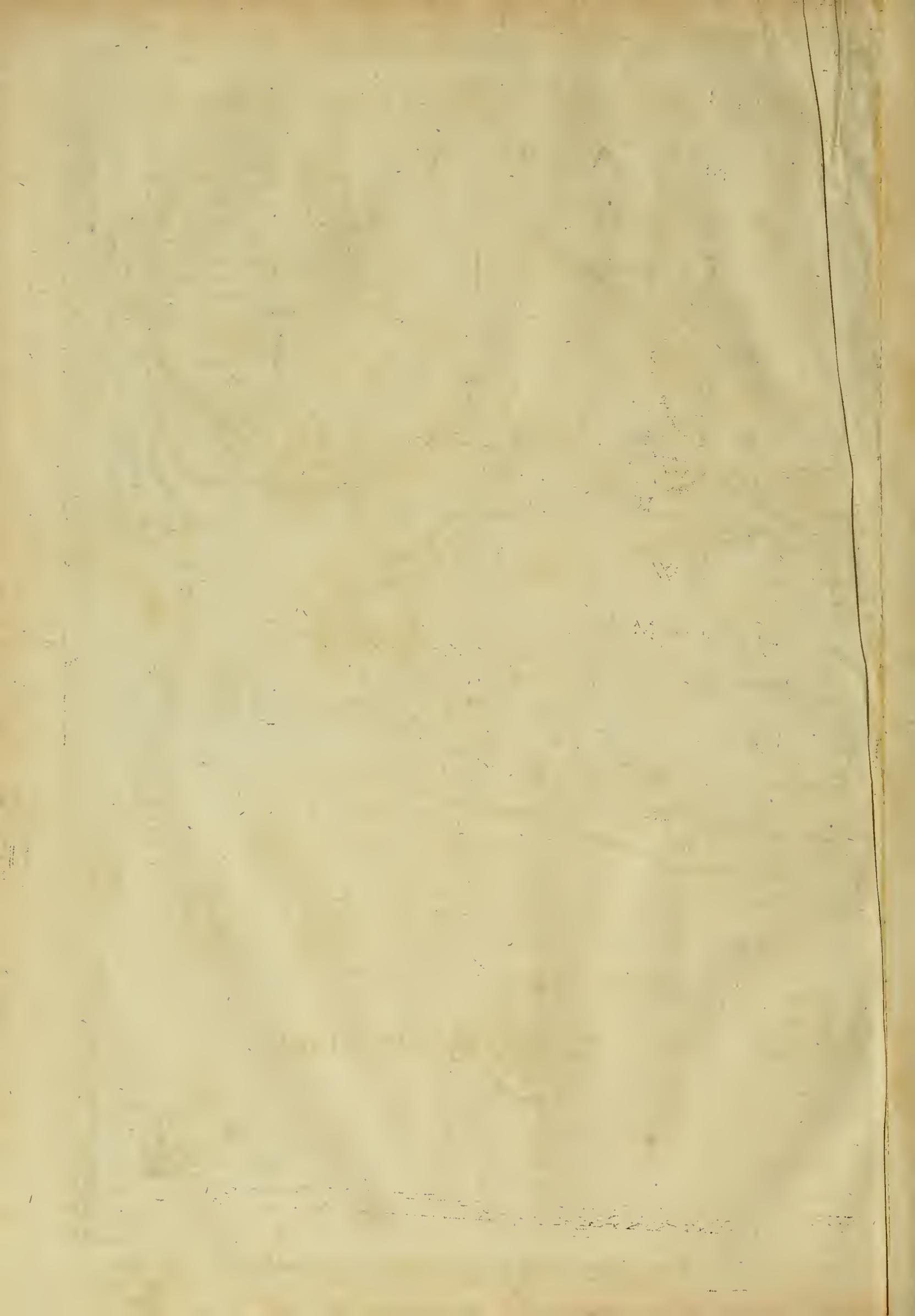
Denique rogatum te volo, ne si quis meos hos libros imitari instituat (adeo enim nunc sunt plerique maligni ingenii , vt ex aliorum labore quæstum facere cupiant) fides iis libris imitatis adhibetur : nam in meis Iconibus latent quædam secretæ notæ , quæ nisi rite obseruantur, magnam perturbationem parient.

Anglorum in Virginiam aduentus.

II.

VIRGINIAE maritima Insulis abundant, qua difficilem admodum præbent in eam regionem aditum: nam licet frequentibus & laxis interuallis sint inter se discreta, que commodum ingressum policeri videtur, magno tamè nostro damno expertissimus vadosa esse & undarum breuibus infesta, nec unquam interiora penetrare potuimus, donec multis & variis locis minore nauipericulum faceremus: aditum tandem inuenimus loco quodam nostris Anglis bene cognito. Ingressi igitur, & nauigatione aliquamdiu continuata, magnum flumen obseruauimus, è regione prædictarum insularum se exonerans, quod tamen subire non licuit, ob angustias, arenarum & stu replete eius ostium. Longius igitur nauigationem prosequuti, ad magnam insulam peruenimus, cuius incole, nobis conspectis immensum & horridum clamorem tollere cœperunt, utpote qui homines nobis similes numquam ante a conspexissent, & in fugam se coniuentes, vulnibus ferarum, vel furiosorum ritu omnia complerunt: sed amice reuocati, propositisque nostris mercibus, veluti speculis, cultellis, pupis, & aliis quisquiliis, quas ipsis gratias futuras existimabamus, substiterunt, & obseruata nostra beniuolentia atque amicitia, blanditi nobis, & de aduentu gratulatis sunt: deinde in suam urbem, ROANOAC nomine, atque adeo ad suum WEROANSIUE Regulum deduxerunt, qui satis humaniter nos excepit, nostro tamen conspectu attonitus.

Talis fuit noster in eam Novi orbis partem, quam VIRGINIAM appellamus, aduentus: cuius incolarum staturam corporis & ornatum, victusque rationem, festa, & conuiua, sigillatim vobis proponamus.

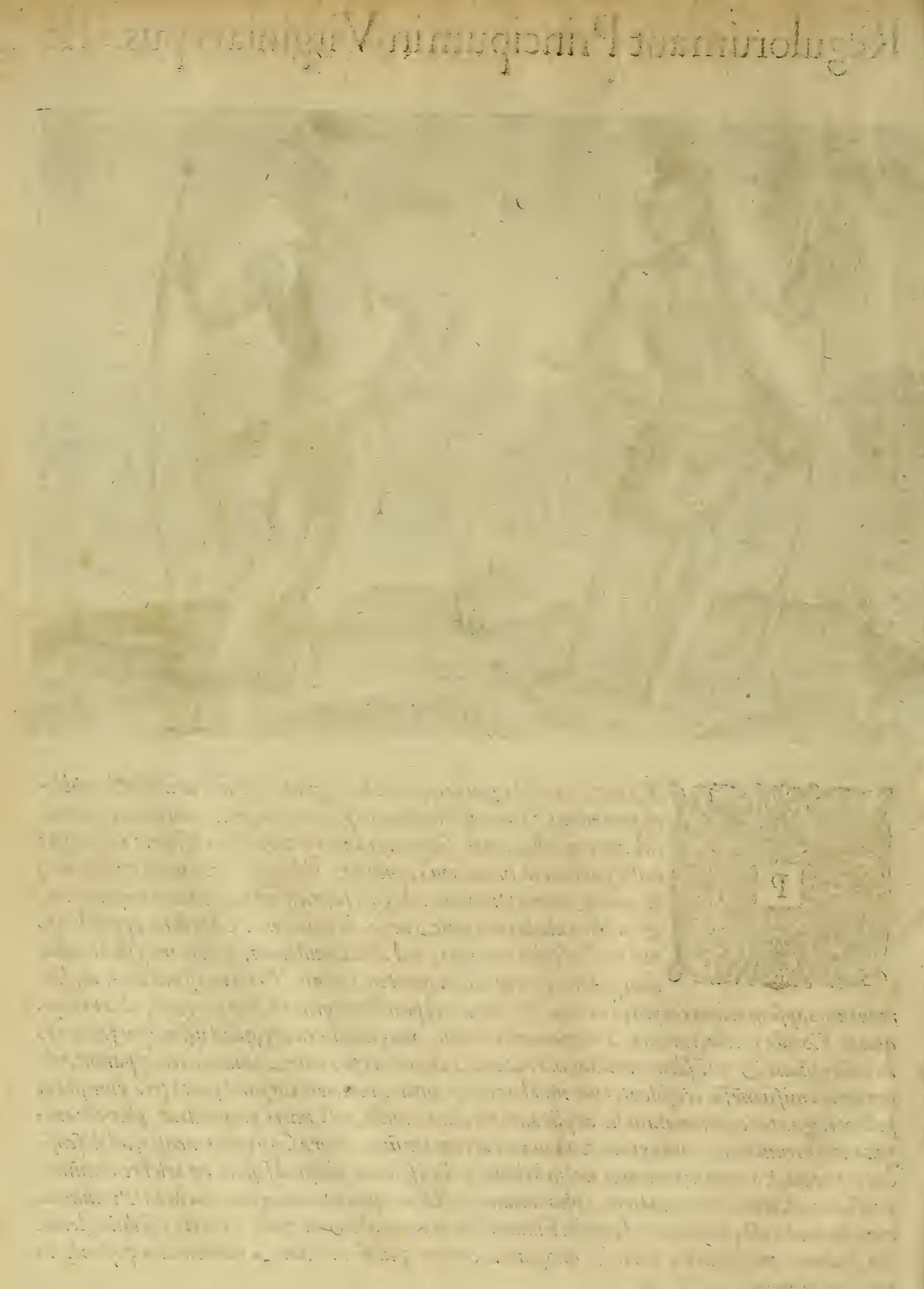
Regulorum aut Principum in Virginiatypus. III

3

RINCIPES Virginiae eo quo in hac figura exprimitur modo, in publicū procedunt. Promissam alunt capit is comā, extremos crines in nodū sub aurem colligantes: summum tamen verticem, à fronte ad occiput crista gallinacea in morem tondent, oblongam volucris cuiuspiam elegantis coloris plumam, ad crista suprafrontem initium imponentes, & ad singula latera pone aures breuiorem. Auribus appendent, vel crassiusculos uniones, vel aliud quidpiam, vcluti magna alicuius auis pedem, prout illis in mentem venit. Prætere frontem, malas, mentum, ipsum etiam corpus, brachia & crura vel puncturis ornant, aut pingunt, alia tamen, quam Floridae incolæ, ratione. Torquem ex unionib. aut globulis ex ære, quod ipsi magnifici faciunt, in collo gestant, & ex iisdem armillas in brachiis. Sub pectore proxime aluum nostre apparent, ubi sanguinis missionē facere solent, cum morbo corripiuntur: anteriori corporis part i feræ cuiusdam pellem eleganter concinnatam sic applicant, ut illius cauda post nates propendeat, pharetram gestantes et tenui iunco contextam, una manu arcum tensum, altera sagittam tenentes, ad defensionem parati. Eo ornatu incedunt vel in bellum, vel ad solenne aliquod festum & celebre coniuuiū profecturi. Ceruorum venatione plurimum delectātur, quorum magnacopia in ea Provinciā nam fœcunda est, amœna & syluosa. Fluminibus etiam abundat varii generis piscibus plenis. In bellum profecturi, colore quopiam corpus quam maxime horrendum possunt in modum pingunt.

A

Nobilis Matrona ex Secota.

III.

*E c o t a M a t r o n a , s a t i s e l e g a n t i s s u n t f o r m a : i n p u b l i c u m p r o d e-
u n t e s , m a n u s d e c u s s a t i m p e n d u l a s t e n e n t , a m i c t a p e l l e e l e g a n t i s s i m e ,
p r e p a r a t a , q u a a b u m b i l i c o a d f e m o r a m e d i a p r o p e n d e t , & p o s t e r i o r a
e t i a m t e g i t : r e l i q u o c o r p o r e n u d a . A n t e r i o r e s c a p i l l i r e s e c t i , r e l i q u i s-
s a t i s b r e u e s , r a r i , & m o l l e s p e r h u m e r o s p a r s i s s u n t , c o r o l l a m c a p i t i i m p o s-
t a m g e s t a n t e s . F r o n s , m a l e , m e n t u m , b r a c h i a & c r u n a , p u n c t u r i s o r n a-
t a : c o l l u m , t o r q u e s a l i q u i s p u n c t i s i n s i g n i t u s a u t p i c t u s , c i n g i t . P a r u i s
o c u l i s s u n t p r e d i t a , n a s o p l a n o & l a t o , b r e u i f r o n t e & a m p l o o r e : m a-
g n a e x p a r t e a u r i b u s a d p e n d e n t m o n i l i a e x o b l o n g i s u n i o n i b u s , v e l p e r p o l i t o a l i q u o o s i c u l o ;
u n g u e s t a m e n e a r u m n o n s u n t l o n g i u t m u l i e r u m , q u a F l o r i d a m p r o u i n c i a m i n c o l u n t . D e-
l e c t a n t u r e t i a m d e a m b u l a t i o n e i n a g r o s & s e c u n d u m f l u m i n a , a d o b s e r u a n d u m c e r u o r u m v e-
n a t i o n e m & p i s c i u m c a p t u r a m .*

Sacerdos Secotensis.

V

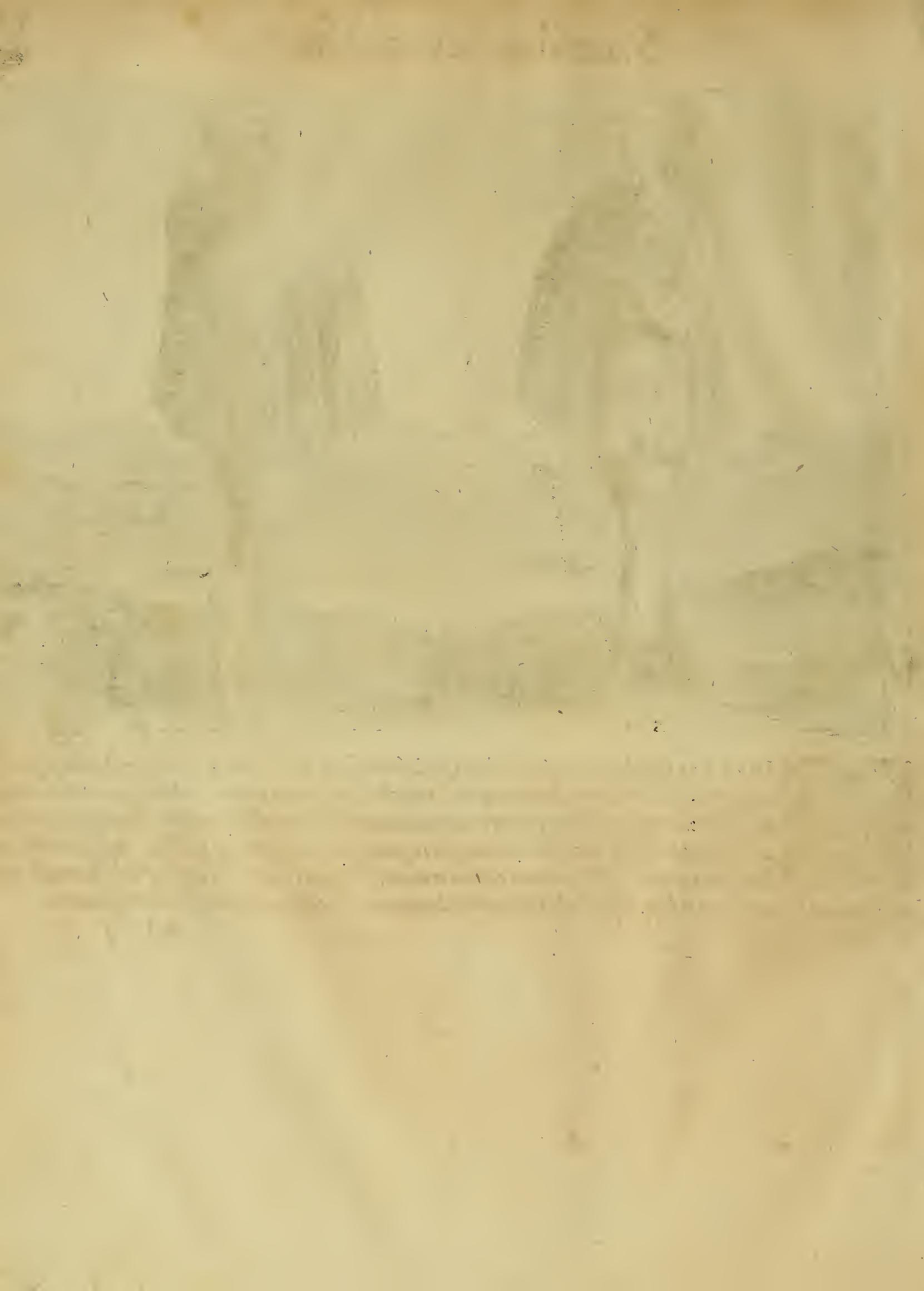

5

G. VEEN

Iusdem oppidi Secota Sacerdotes satis senes sunt, & rerum magis, ut appareat, periti: i. capitibus vertice crines crista in modum resectos habent ut catcri, sed reliqui crines attoni sunt, illis exceptis qui supra frontem nascentur limbi petasi in modum: aliquid præterea in auribus appensum habent. Chlamyde teguntur ex elegantibus pellibus confecta, pilis extorsum obuersis: reliqua parte corporis nuda. Insignes sunt Magi, & delectationis gratia flumina frequentant ad arcu petendas & capiendas anates sylvestres, cignos & alias volucres.

A 3

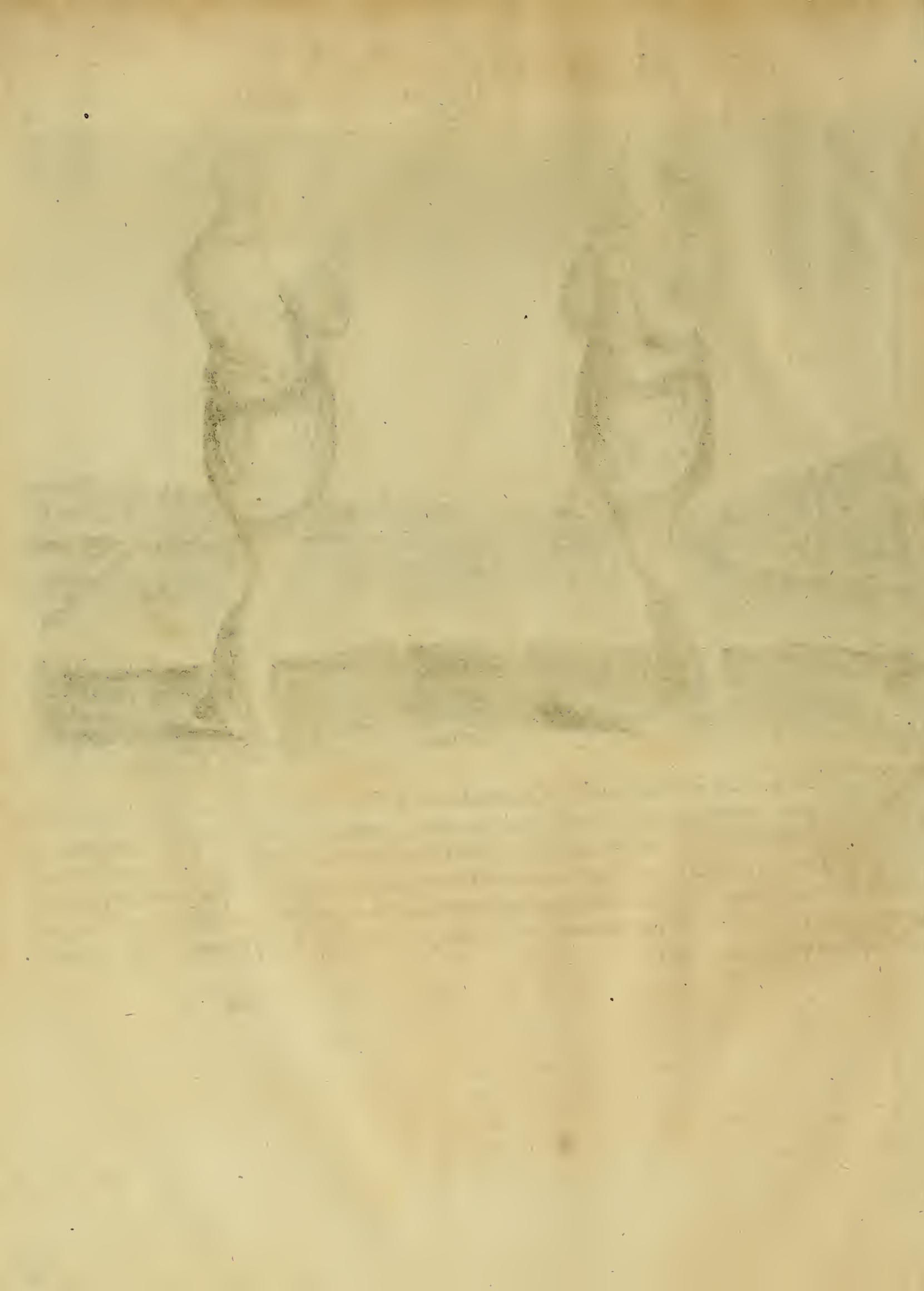
Nobilis Virgo ex Secota.

VI

IRGINES nobiliores eodem plane amictæ sunt ut supra memorata Matrone, nisi quod torquis loco crassiores uniones rotundos, quibus minores globuli ex ære, aut osse perpolito permixti sunt, collo appenos habent: frontem, malas, brachia, crura punctiunculis ornant: capilli supra frontem dupli serie resecti, reliqui pone occiput in nodum collecti; amplum os, oculi satis decori, manus plerumque humeris applicatæ, & ubera in virginei doris signum tegentes: reliquo corpore nudæ, ut ex pictura videre licet. Voluptatem etiam capiunt e cium captura quaæ fit in amnibus.

A 4

Proceres Roanoack.

VII.

AGNATES & Proceres Insula atque oppidi ROANOAC, verticis capitis crines crista instar etiam resectos habent, ut ceteri, reliquos promissos alunt ut femina, & in nodum pone occiput colligant. filo traiectos uniones auribus appendunt, & ex iisdem aut sphærulis æreis, osseis lauigatis, armillam in brachio gestant, neque se pingentes neque pungentes: sed in authoritatis & præcellentiae signū torquem crassis unionibus vel æreis globulis vel osculis lauigatis constantem e collo suspendunt, & æream tabulam quadratam filo traiectam. Pelle eleganter parata, & fimbriis ornata, ab umbilico ad media usque femora anteriora & posterioria tegunt, ut feminae. Brachia etiam decussatim complicata tenent in ambulantes, aut cum alio sermonem conferentes, prudentie signum. Est vero ROANOAC insula valde amœna, & piscibus abundans, aquarum quæ illam cingunt, causa.

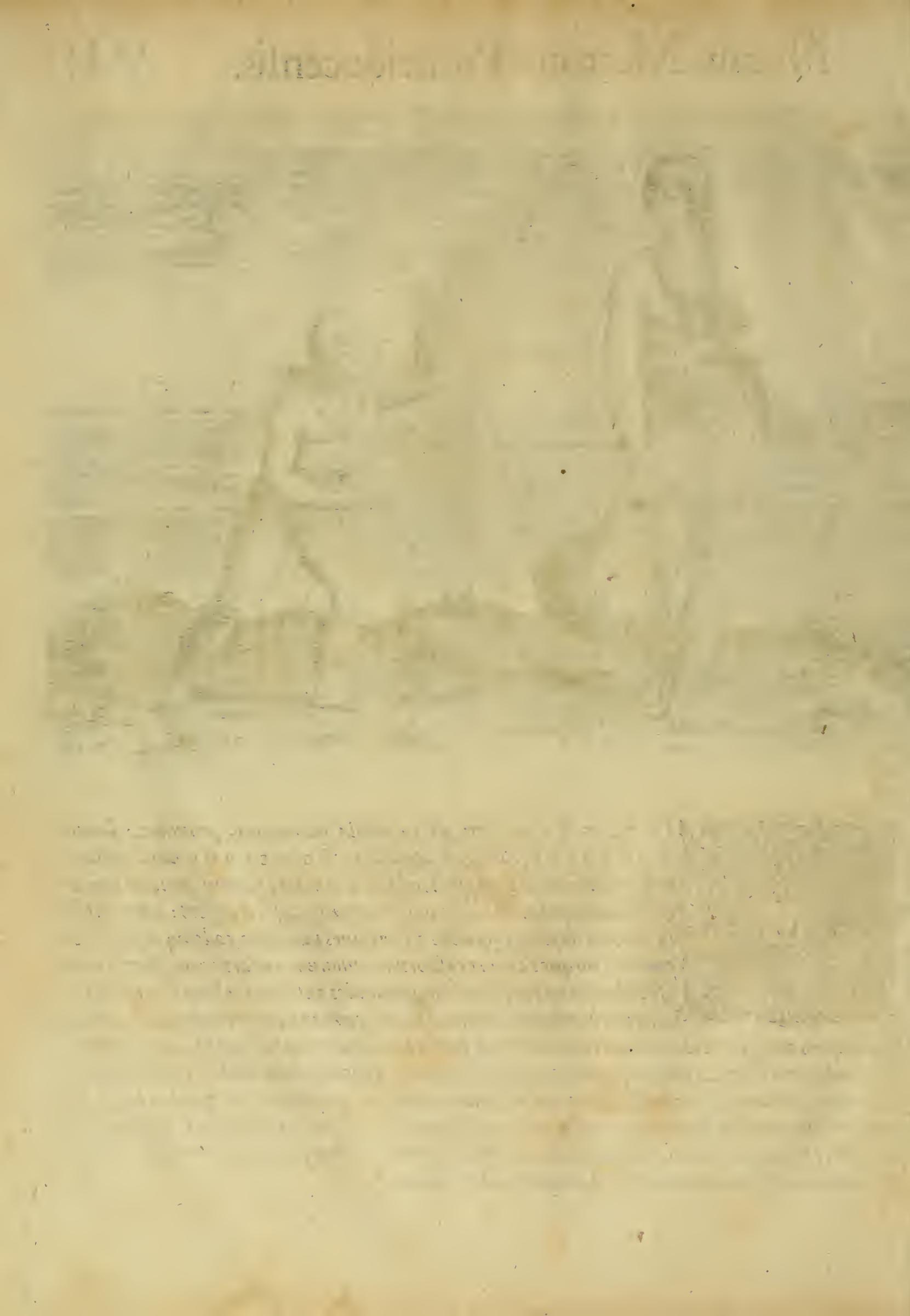

T. B.

8

IR C I T E R viginti ab ea insula miliaribus, proxime lacum
PAGVIPPE, aliud est oppidum POMEIOOC nuncupatum,
mari vicinum. Eius oppidi nobiliorum matronarum amictus paululis
ab illarum que in ROANOAC viuunt vestitu differt: nam capillos
in nodum implexos gerunt ut virgines iam dictæ, eodemque modo sunt
punctæ, torque tamen crassiorum vñionum aut ærearum spherularum,
ossiculorum ve perpolitorum quinquies aut sexies collum cingunt, in eo
alterum brachium imponentes, altera manus cucurbitam suaui quodam
liquore plenam gerentes. Altius reliquis & sub pectori pelles duplicitas cingunt, qua anteriore
parte ad genua usque fere propendent, posteriore parte propemodum nuda. Pone sequuntur
plerumque illarum filiolæ septennes aut octennes, coriaceo cingulo cinctæ, quod a tergo pro
pendens sub natibus inter crura reducitur, & supra umbilicum adstringitur, interposito ad
pudenda tegenda arborum musco exacto autem decennio, pellibus cinguntur ut reliqua. Pupis
& tintinnabulis ex Anglia delatis, maxime delectantur.

Senis Pomeioocensis hiberna vestis. IX.

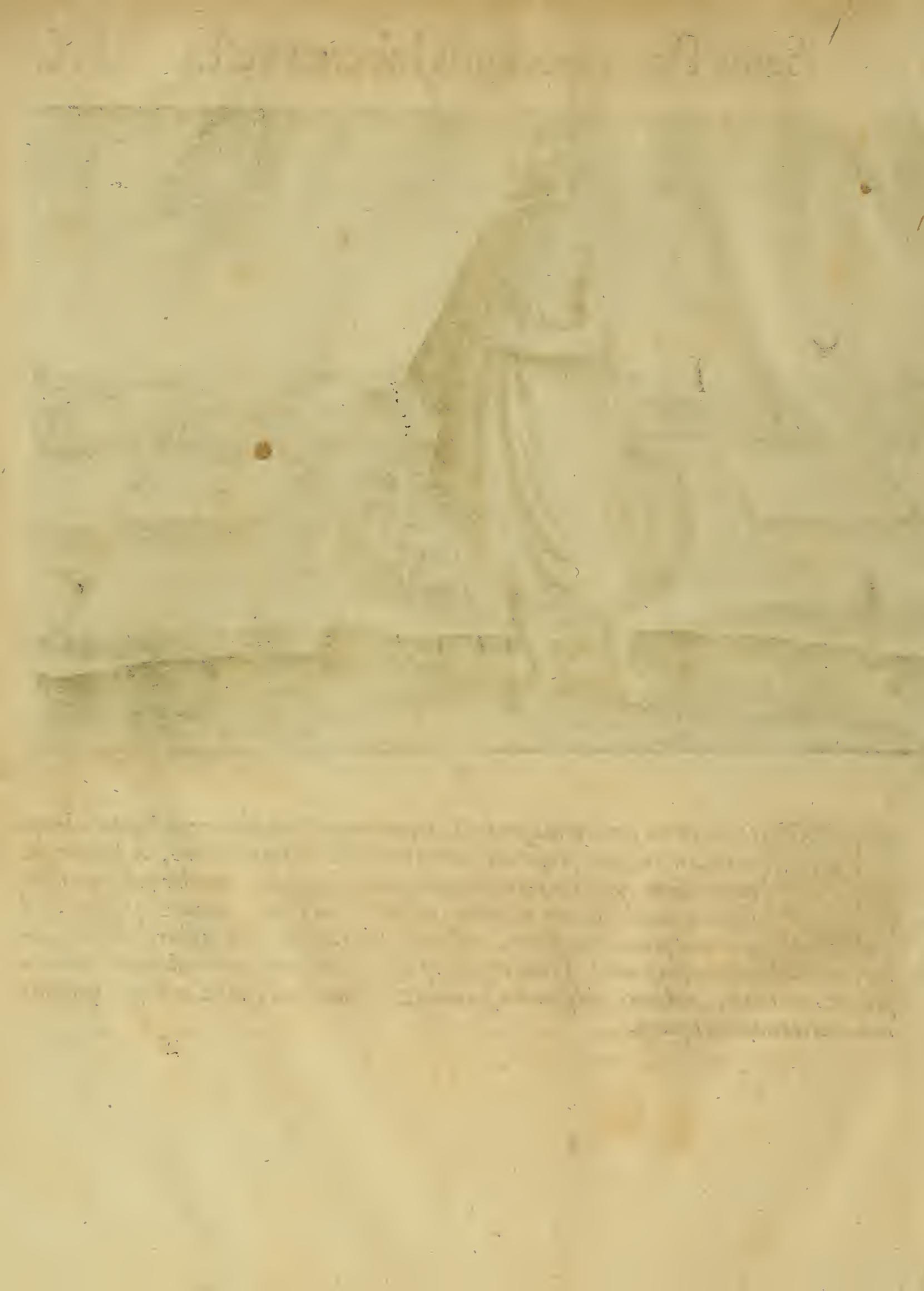

T. B.

9

DO M E I O O C seniores magna pelle teguntur que supra humeros colligata, ab uno latere infra genua propendet, altero brachio nudo extra pellem, ut liberius sit, exerto: sunt vero illae pelles una cum suis villis paratae, aut aliis pellibus villosis suffulta. Adolescentes ne pilum quidem tota facie tolerare possunt, sed quotquot prominent statim euellunt: senes autem facti crescere sinunt, tamen si raris admodum sint præditi. Crines etiam in occipite colligant, et cristam in vertice gestant ut ceteri. Adiacens regio adeo fœcunda & commoda est, ut ne Anglia quidem in multis ei comparari queat.

B

Vt Matronæ Dasamone que peuc libe-
ros gestant.

X.

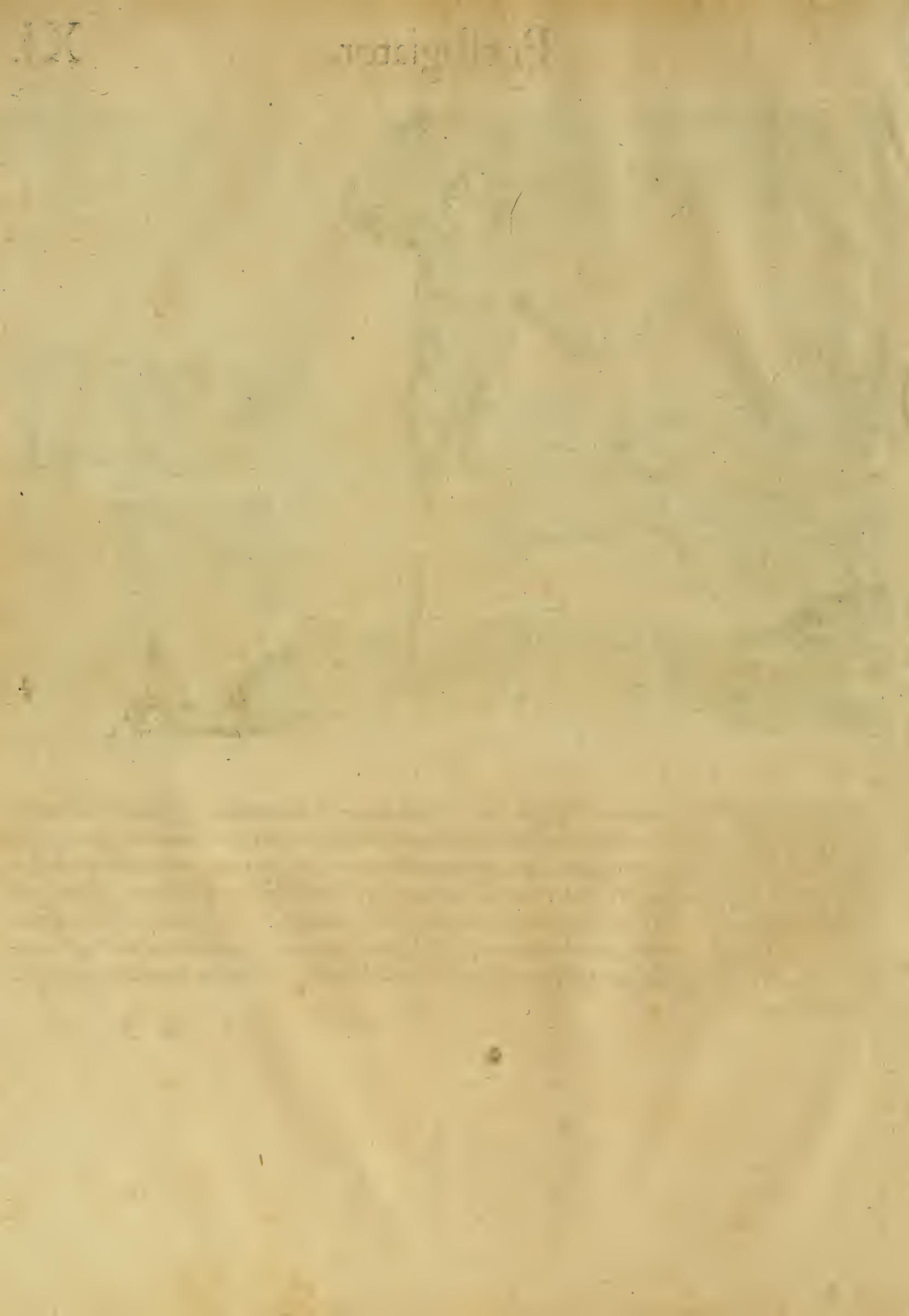

Doppido DASAMON QVE P E V C, quatuor aut quinque miliaribus a R O A N O A C distante, matronæ eadem ratione qua ROANOACENSES amiciuntur & punguntur; corollas tamen capiti non imponunt, nec crura punctiunculis picta habent. Miram habent liberos gestandi rationem, & à nostra plane diversam: nam nostra brachius ante pectus liberos sustinent, illæ vero prehensa pueri dextra manu, intergo gerunt, crus illius sinistrum, sinistro brachio amplectentes, ratione satis mira & peregrina, ut ex pictura videre licet.

B 2

VULGO etiam Magos sive Præstigiatores habent, miro gestus & sapientumero naturæ aduersos in suis incantationibus facientes: cum demonibus enim familiariter versantur, a quibus quid hostes rerum gerant, aut eiusmodi aliascitantur. Totum caput radunt excepta crista, quam ut reliqui gestant, & supra aurem auem nigræ artis sue symbolum. Nudi incedunt excepta pelle, que a cingulo propendens verenda tegit: lateri marsupium appendunt, ut in figura expressum est. Magnam vero fidem adhibent incola horum sermonibus, quos veros esse & perperiuntur.

T. B.

12

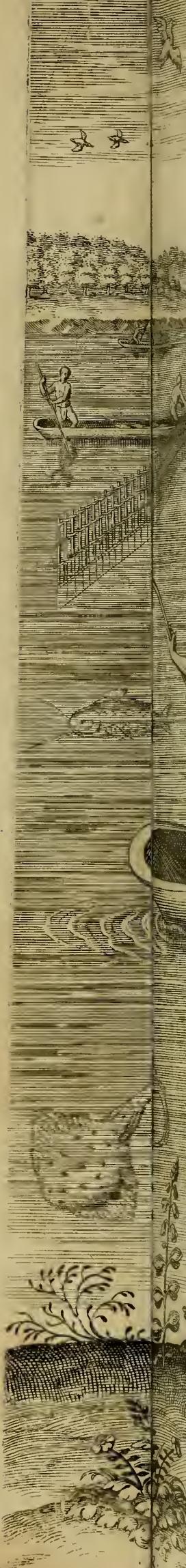

*F*RA est in VIRGINIA cymbas fabricandis ratio: nam cum ferreis instrumentis aut aliis nostris similibus careant, eas tamen parare nec runt nostri non minus commodas ad nauigandum quo lubet perflumina & ad piscandum. Primum arbore aliqua crassa & alta delecta, pro cymba quam parare volunt magnitudine, ignem circa eius radices summatellure in ambitu struunt ex arborum musco bene resiccato, & ligni assulis paulatim ignem excitantes, ne flamma altius ascendet, & arboris longitudinem minuat. Tene adusta & ruinam minante arbore, nouum suscitant ignem, quem flagrare sinunt donec arbor sponte cadat. Adustis deinde arboris fastigio & ramis, ut truncus iustum longitudinem retineat, tignis transuersis supra furcas positis imponunt, ea altitudine ut commode laborare possint, tunc cortice conchis quibusdam adempto, integriorem trunci partem pro cymba inferiore parte seruant, in altera parte ignem secundum trunci longitudinem struunt, praterquam extremis, quod satis adustum illis videtur, restincto igne conchis scabunt, & novo suscitato igne denuo adurunt, atque ita deinceps pergunt, subinde urentes & scabentes, donec cymba necessarium alueum nacta sit. Sic Domini spiritus rudibus hominibus suggerit rationem, qua res insuum usum necessarias conficere queant.

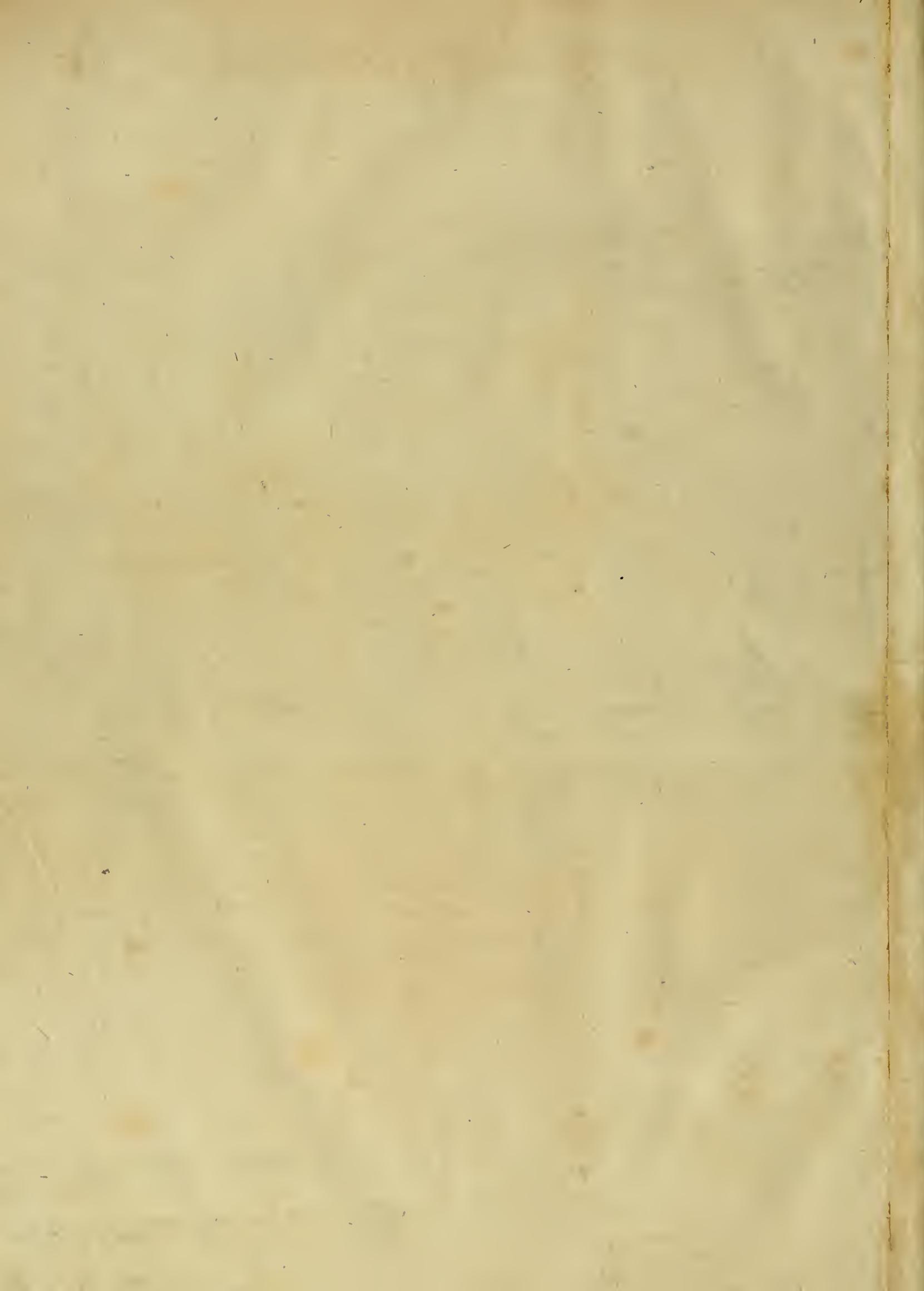
IIIrd Combining of Materials

Incolarum Virginiae piscandiratio. XIII.

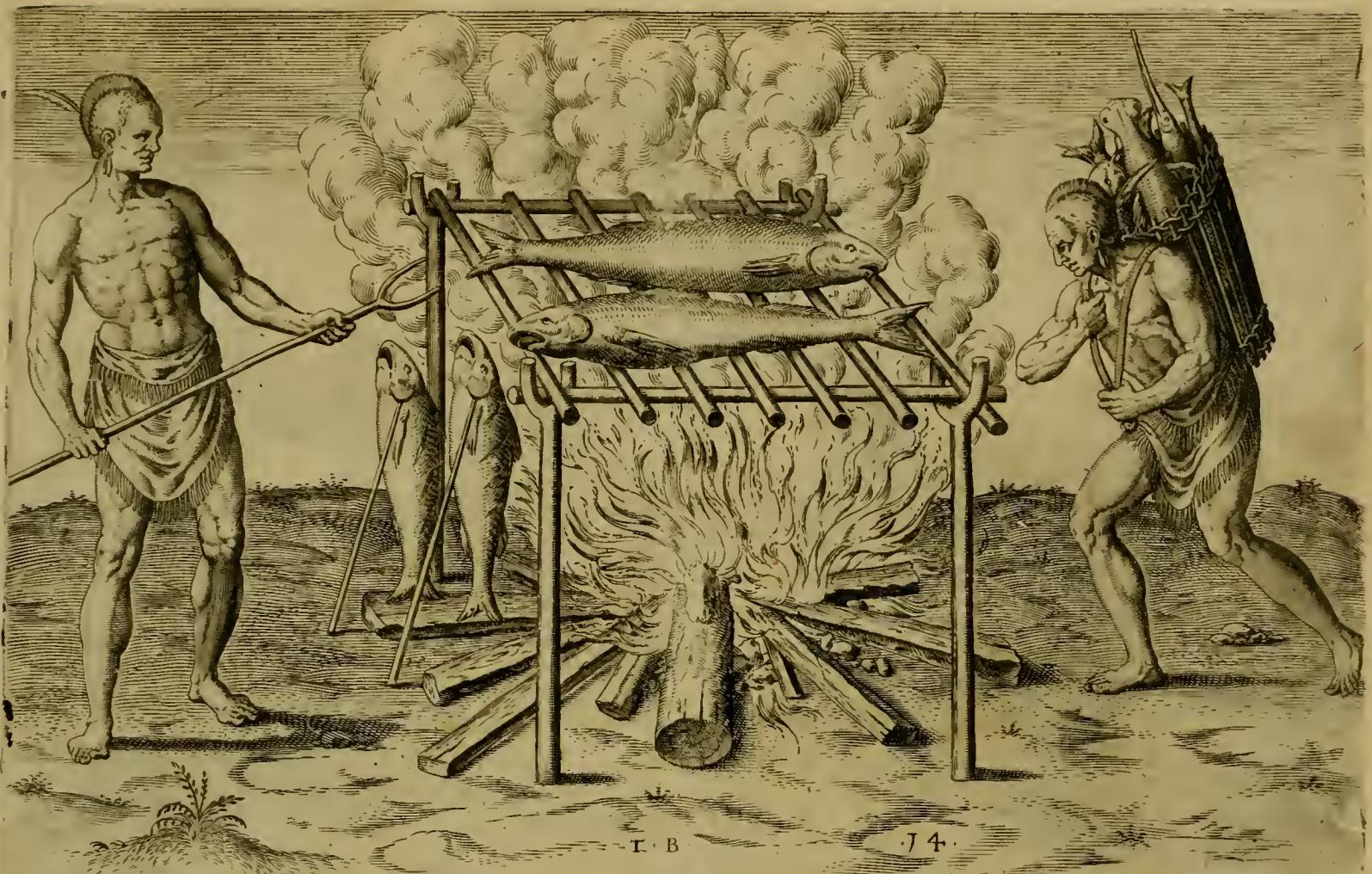
EGREGIAM etiā habent piscandi in fluminibus rationem: cum enim ferro & chalybe careant, arundinibus aut oblongis virgis piscis cuiusdam cancro marino similis caudam concavam pro cuspide imponunt, quibus noctu vel interdiu pisces figunt, & in suas cymbas congerunt: sed aliorum piscium spinis & spiculis uti norunt. Baculis etiam seu virgultis in aquam defixis tegetes conficiunt, quas intertexentes in angustum semper contrahunt, ut ex figura appareat. nunquam apud nos conspecta est tam subtilis pisces capiendi ratio, quorum varia genera istic in fluminibus periuntur, nostris dissimilia, & boni admodum succi. Fucundum sane est spectare incolas modo incedentes & currentes, modo nauigantes per ea flumina que plana sunt, non alta, ab omni solicitudine liberos opes suis successoribus adquirendi, sua sorte contentos, atque amicè simul viuentes ex his, qua munificus Deus est illis elargitus, nullis tamen pro merito actis ipsi gratiis: adeo barbara est hæc natio, & cognitione Dei priuata: nullam enim aliam habent, quam cuius in libro facta est mentio.

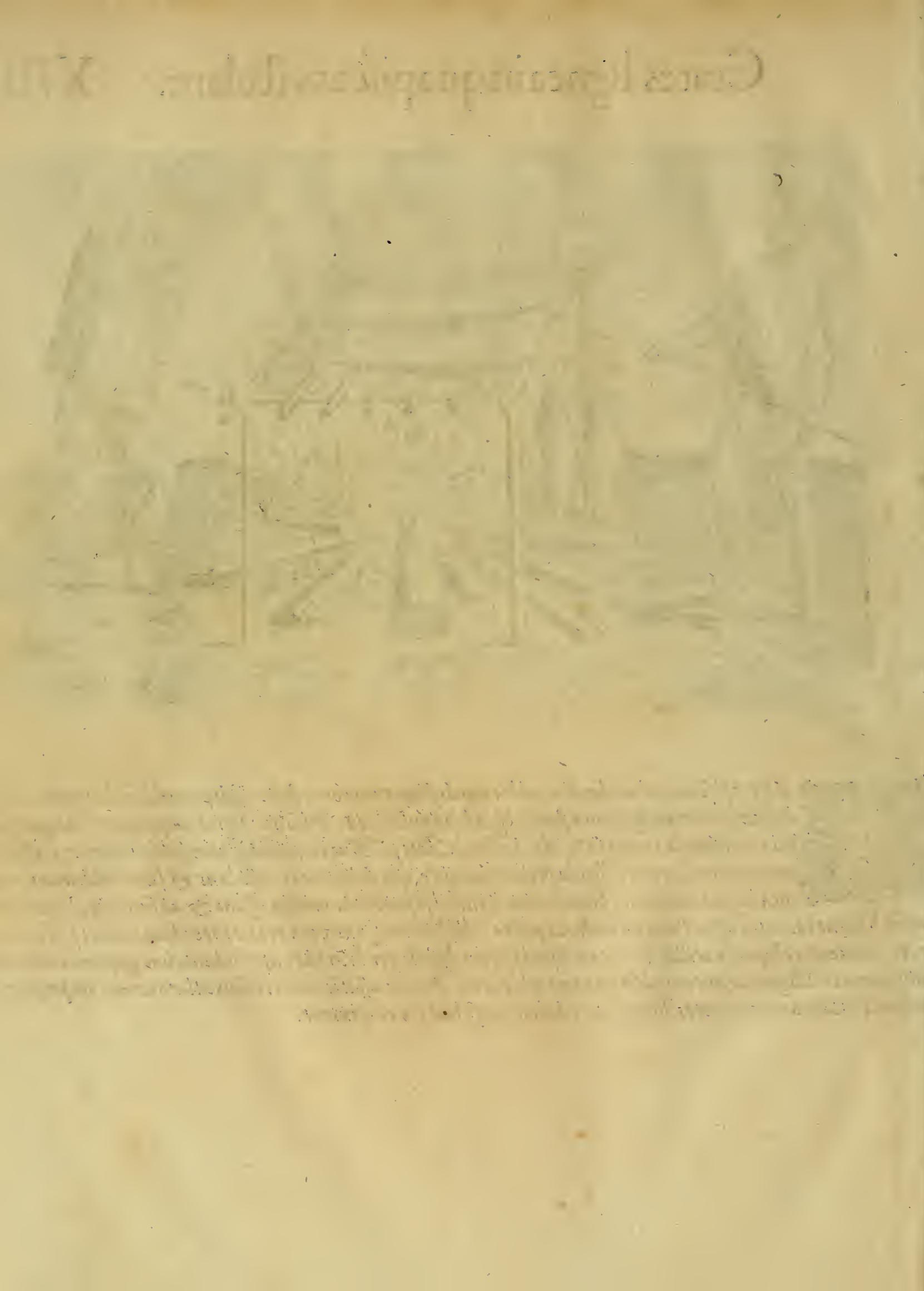

Crates ligneain qua pisces vſtulan. XIII

APTA piscium abundantia, ad locum destinatum concedunt cibis parandis idoneum: illic
 defixis in terram quatuor furcis quadrangula area, quatuor ligna imponunt, atque his
 C alia transuersa, cratis satis altae instar. Crati piscibus impositis ignem substiunt, ut assen-
 tur, non incolarum Floridae prouinciae more, qui dum taxat vſtulan eſ fumo indurant, ut
 tota hieme adseruare poſſint: nam hi nihil ſeponentes omnia affant eſ abſumunt, deinde cū
 opus habent recentes affant aut elixant, ut poſtea videbimus. Cum vero cratis interdum omnes pisces ca-
 vere nequeat, reliquos bacillis in terram apud ignem defixis per brachias appendunt, hac ratione cocturā
 abſoluentes: diligenter autem obſeruant ne adurātur. Primis affatis, alios recens allatos crati imponunt,
 ubinде cocturam repetentes donec ſatis eduliorum ſe habere existiment.

Fictilium vasorum in quibus cibum coquunt forma.

XV.

G. VEEN

SVMMA industria figulina vasa eorum feminæ parare norunt, eaque capacia admodum & tenuia, ut ne figulus quidem currente rota meliora conficere possit; huc illuc ea transferentes tanta facilitate ut nos aheneam lebetem. His massæ luti impositis, ne cadant, ligna circumponunt, quibus incensis illorum quispiam sumam curam adhibet, ut ignis circumquaque aequalis ardeat: vase ab ipsis aut eorum mulieribus aqua replete, iniiciunt fructus, carnes, piscesque: & simul omnia percoqui sinunt, instar lastaurocacabi, quod Hispani olla podrida appellant. In lances deinde transfusa cœtui apponunt, atque simul in hunc modum genio indulgent, in victu tamen moderati, ne in morbum incident. Utinam eorum exemplum imitaremur; immunes enim essemus a tam variis morbis quos sumptuosis & intempestiuis conuiuiis nobis accersimus, noua condimenta & gula irritamenta semper excogitantes, ut saturifiamus.

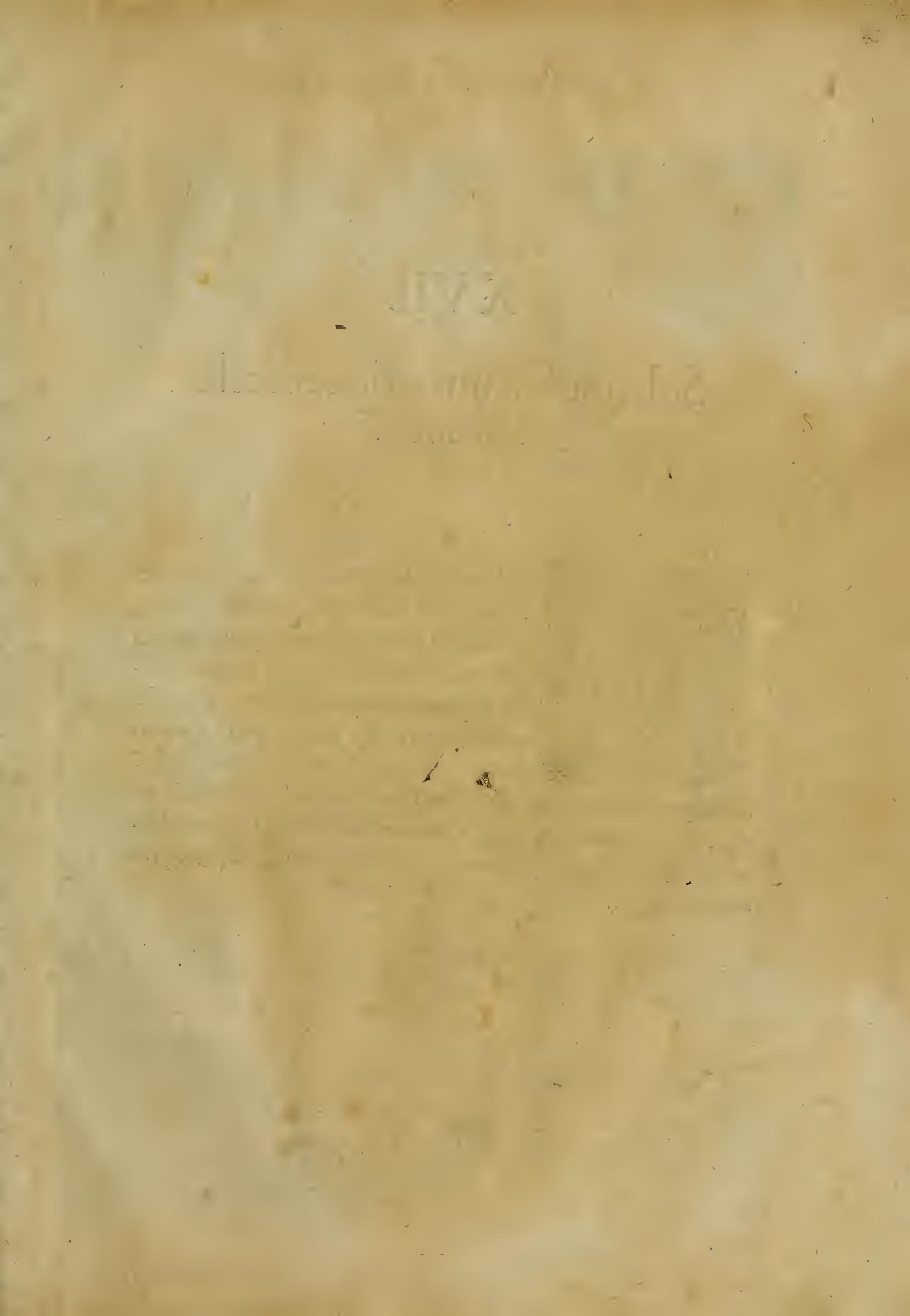

T. B.

16

Dicitur eorum cibus rationis: Stora et stirpe humi strata, cibum in eius meditulio collocant, deinde in orbem assident, viri ab una parte, feminæ ab altera. Cibus est mayz et grana elixa, eo quo superiore libro scripsi modo, boni admodum saporis, ceruina aut alterius animalis caro et pisces: sobrium tamen sunt in cibis et potu, inde diurno tempore viunt, cum natura vim non inferant.

C

XVII.

Solenne festum ad ignem celebrandi ratio.

AGNO aliquo periculo liberati, mari vel terra, vel bello defuncti, in latitiae signum, ingentem struunt ignem, circum quem assident promiscue viri & femina, manus fructum quendam instar peponis aut cucurbitae rotunde, quem pulpa & granis exemptis, lapillis aut crassiusculis quibusdam granis implent, ut maiorem strepitum edant, bacillo deinde aptatum tenentes, atque canentes suo more sibi congratulan- tur, ut ego obseruaui, & ibidem expressi: rara enim res est, & obseruatione digna.

T.B.

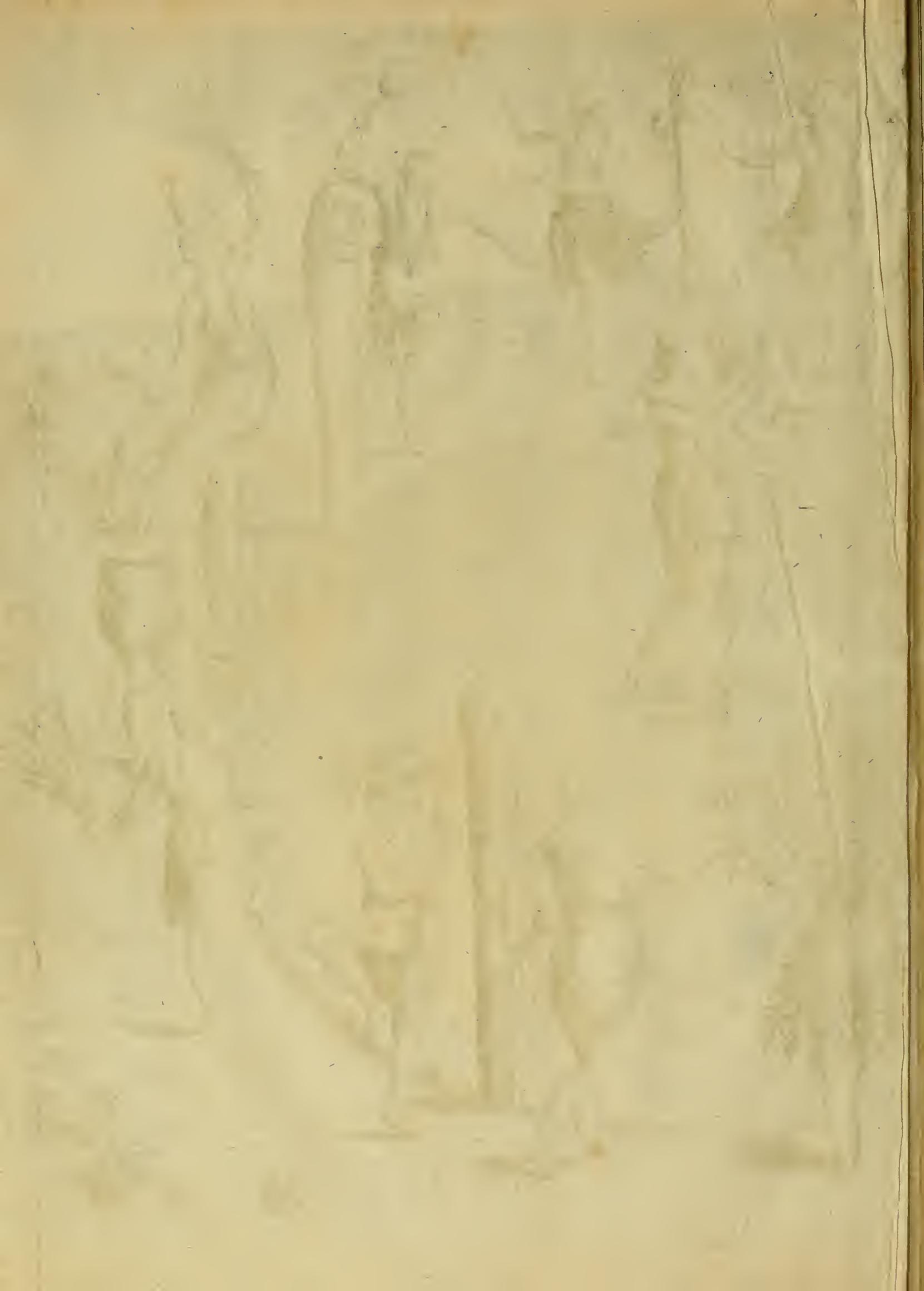
17

XVIII.

Virginienium saltandi ratio solennibus festis.

E R T O anni tempore magnum & solenne festum celebrant, ad quod vndeque confluunt proximorum oppidorum incole, singuli suo ore quam maxime possunt peregrinum modum amicti, & in dorso notis insigniti ut alii loci indicibus. Ampla igitur est anima quam conueniunt, circa quam in ornata terra infixasunt tigna sculpta monian velatarum capita exprimentia. In bim porro dispositi saltant, canunt, & iam maxime peregrinos conminisci possit gestus exprimunt. Medium orbem cupant tres, que formosissime deligi potuerunt virgines, que in vicem amplexe, quasi stante se circumagunt. Hac omnia si felis occasum fuit estus vitandi gratia; hui defatigatis ex orbe digressis, ali succent, donec peracta saltatione, ad conniundem commeent, ut in X VI. figura presum est.

卷之三

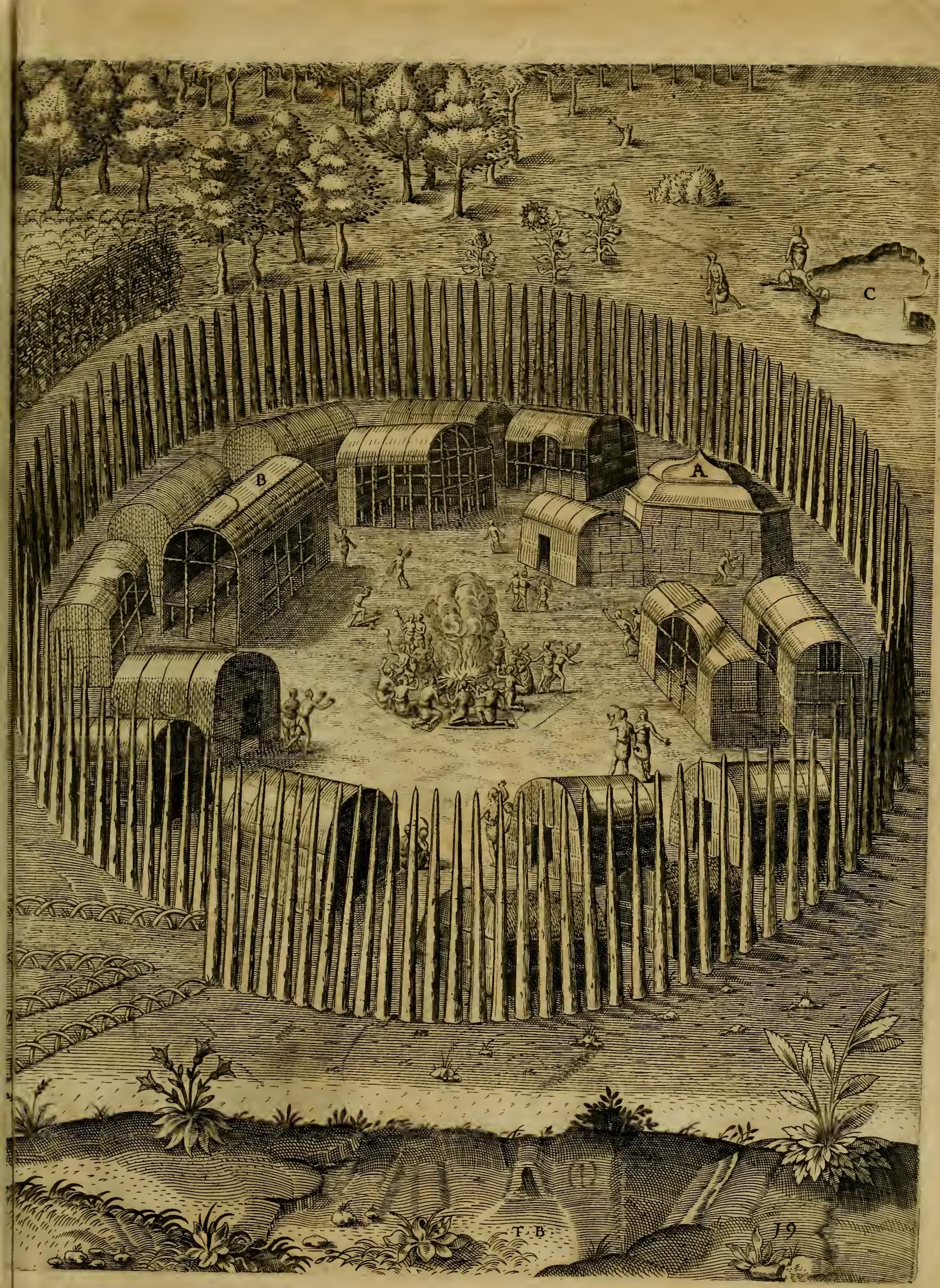
XIX.

Oppidum Pomeiooc.

Vix regionis oppida iis fere similia sunt, quæ in prouincia Florida, non tamē adeo valida, neque tanta cura adseruata. Claudiuntur quidem in orbem palis, firmiter in terram defixis, angusto aditu, sed infirmioribus, ut ex hac pictura videre licet, qua ad exemplar oppidi POMEIOOC expressa est. Pauca sunt in eo adficia, præter ea, quæ

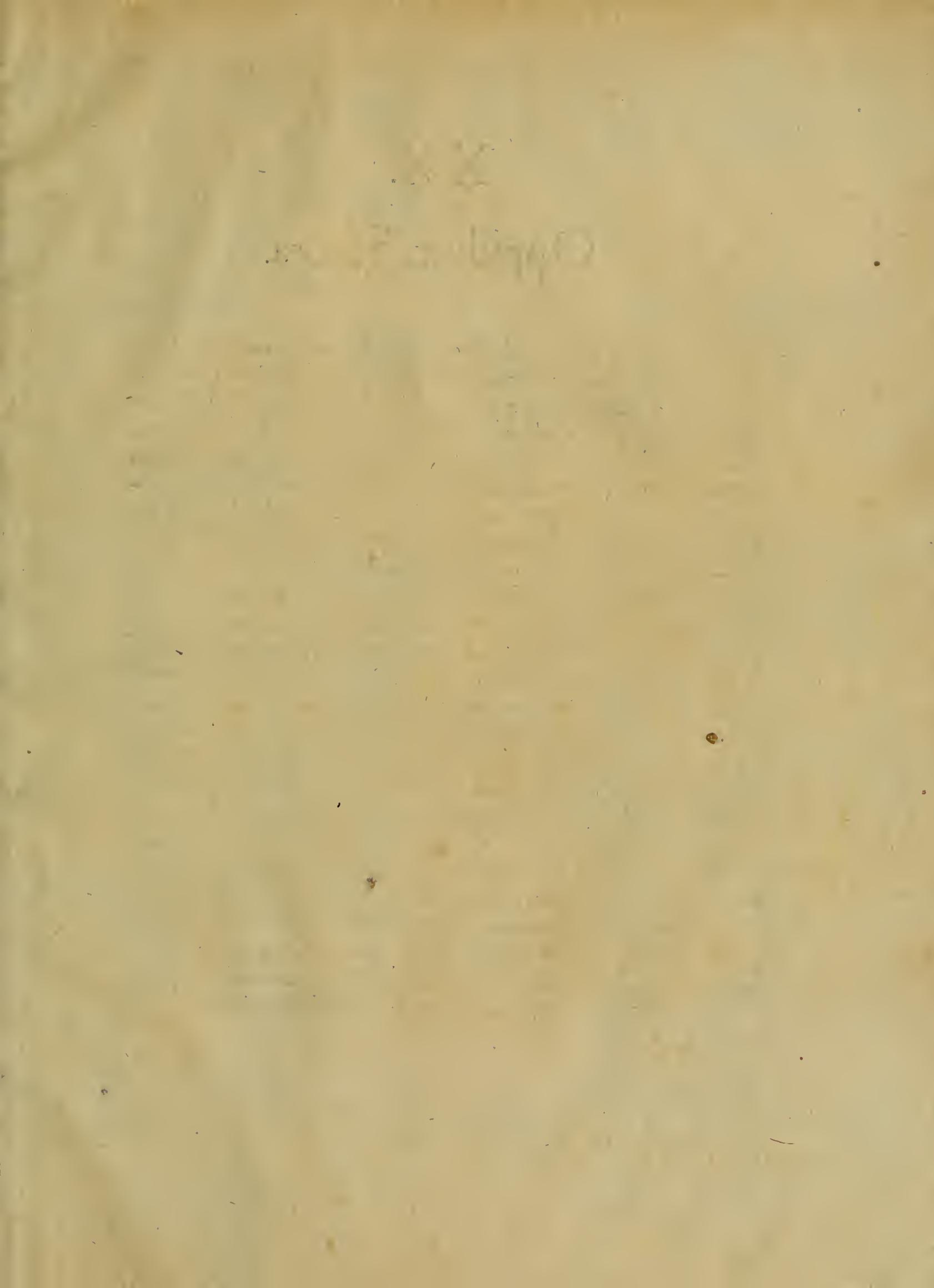
Principi & proceribus sunt destinata: ab uno latere Templum est ab aliis adficiis seiuinctum, litera A. insignitum, rotunda forma extrectum, storeis tenuibus tectum, & veluti cortinis vndique cinctum, sine fenestris, & nullum lumen nisi per ianuam recipiens: ab altero sunt ades Principis, signatae litera B. Constructa vero sunt eorum ades palis satis tenuibus simul decussatim colligatis, & storeis tectæ, quibus in altum quantum lubet reflexis, lucem & aerem admittunt: nonnullæ etiam arborum ramis teguntur pro hominum arbitrio & voluntate. Festa sua celebrant & genio indulgent in media oppidi area, eo quo in XVII. figura dictum est modo. Cum porro oppidum satis procul a stagno distet, ingentem scrobem C. foderunt, ex qua necessariam aquam hauriunt.

T.B.

19

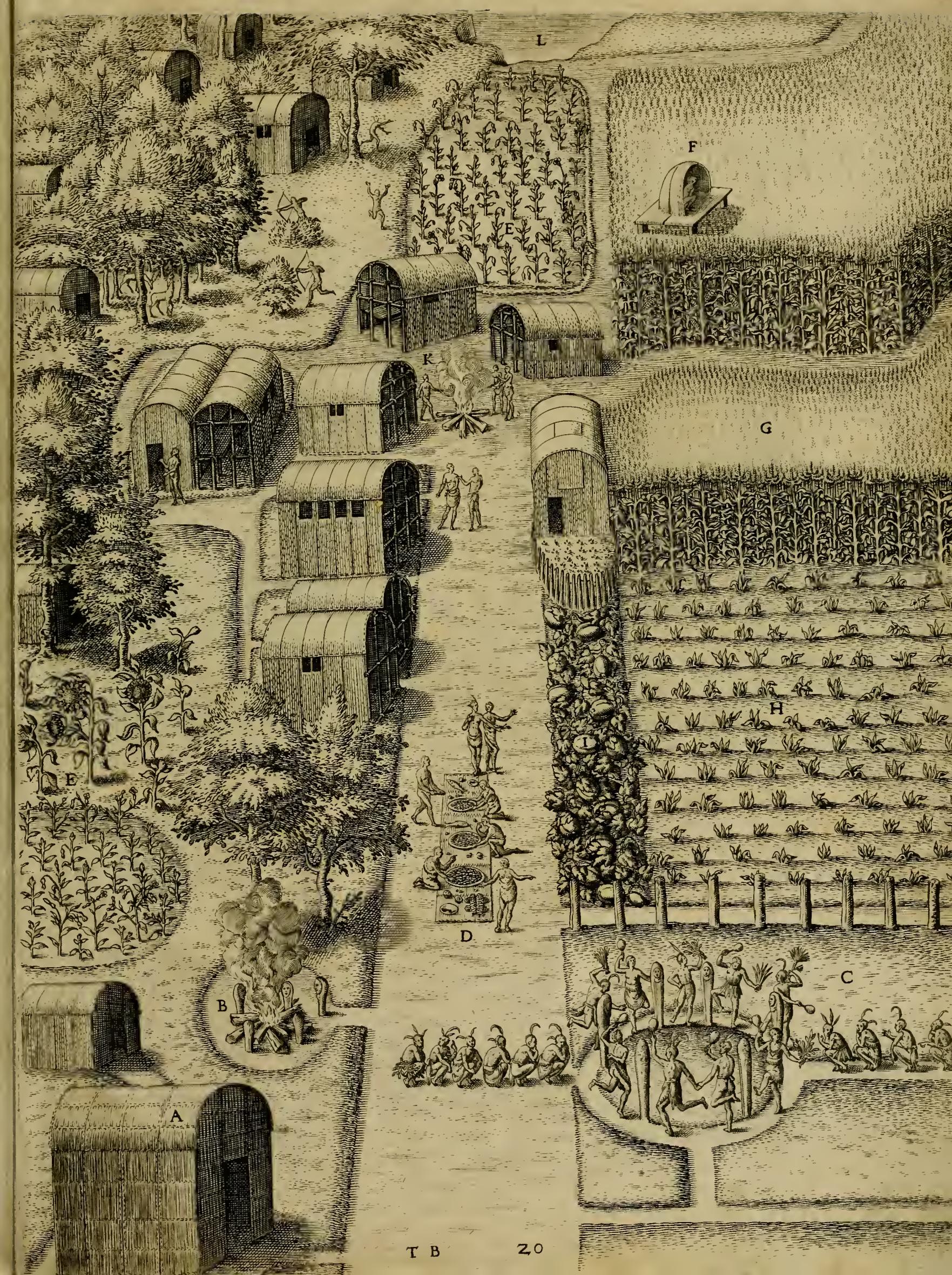

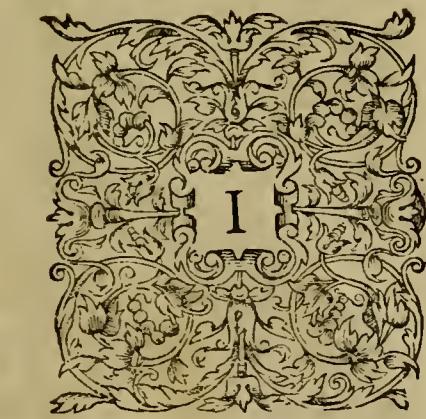

XX.

Oppidum Secota.

PRIMA palis non clausa plerumque amoeniora sunt, clausis, ut ex hac pictura patet, qua oppidum SECOTA ad viuum exprimit: hinc inde enim sunt sparsa adficia, & hortos, E. in quibus nascitur Tabaco, ab ipsis Vppowoc appellatum: sylvas item, in quibus cervos capiunt, atque agros, in quibus suum frumentum serunt, continent. In agris tabulatum exstruunt, supra quod adiculam seu turgurium hemicycli in modum tectum, F. in quo vigil esse possit: nam tot sunt volucres & ferae, ut, nisi diligenter excubias agerent, breui omne frumentum absumentum sit, eam ob causam vigilisine intermissione vociferandum, & strepitus faciendus. Serie quadam H. illud servunt, alioqui alia stirps aliam extingueret, nec frumentum debitam maturitate G. consequeretur: nam eius folia ampla, magnarum arundinum foliissimilia. Aream etiam habent peculiarem, C. in quam cum suis vicinis conueniunt ad solenne illud suum festum celebrandum, ut XVIII. pictura demonstrat: deinde locum, D. ubi peracto festo conuiuantur. Ex opposito rotundam habent arcam, B. ubi ad preces solennes faciendas congregantur: a qua non procul distat amplum edicium, A. in quo Regum seu Principum tumuli, ut ex vigesima secunda figura apparebit. Hortos etiam habent, quibus melopeones alere solent, littera I. notatos, locum similiter, K. in quo ignem solennibus festis struunt, & paulo extra oppidum, flumen, L. unde aquam hauriunt. Ifsi ergo ab omni auaritia liberi, genialiter dunt axat viuunt: sed eorum festa noctu celebrantur; eam ob causam luculentos ignes struunt, ne in tenebris versentur, & vt suam latitiam testentur.

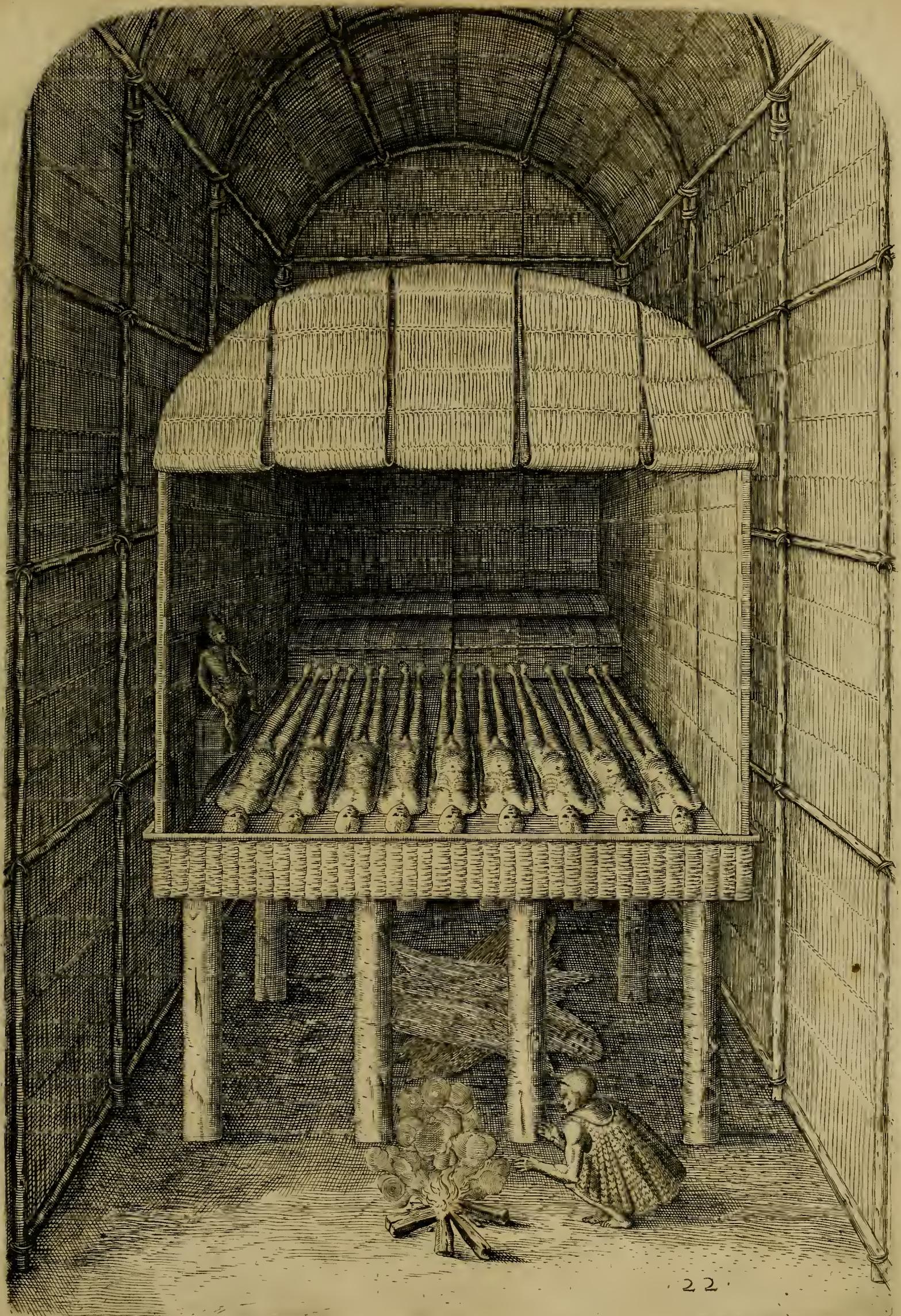
DOLVM habent huius regionis incole KIWASA appellatum, e ligneo trunko elaboratum, quatuor pedes altum, cuius caput Florida incolarum capita refert: facies carneo colore depicta est, pectus albo, reliquum corpus nigro, crura etiam pictura alba variegata: è collo torques pendent sphærulis albis constantes, quibus intermixtae sunt aliæ teretes ex aere, magis ab illis estimato, quam aurum vel argentum. Est illud idolum in templo oppidi SECOTA repositum tamquam custos Regiorum cadauerum. Bina interdum habent in templis huiusmodi idola, nonnunquam tria, non plura: que cum obscuro loco sint reposita, horrenda apparent. Aliam non habent isti miseri Dei notitiam, tametsi existimem eius cognitionis esse admodum cupidos: nam cum nos in genua procumberemus ad preces ad Deum fundendas, nos imitabantur, & labra mouere nos obseruantes, idem faciebant: quare verisimile est istos facile ad Euangeli notitiam perduci posse. Deus illis hanc gratiam concedat.

XXII.

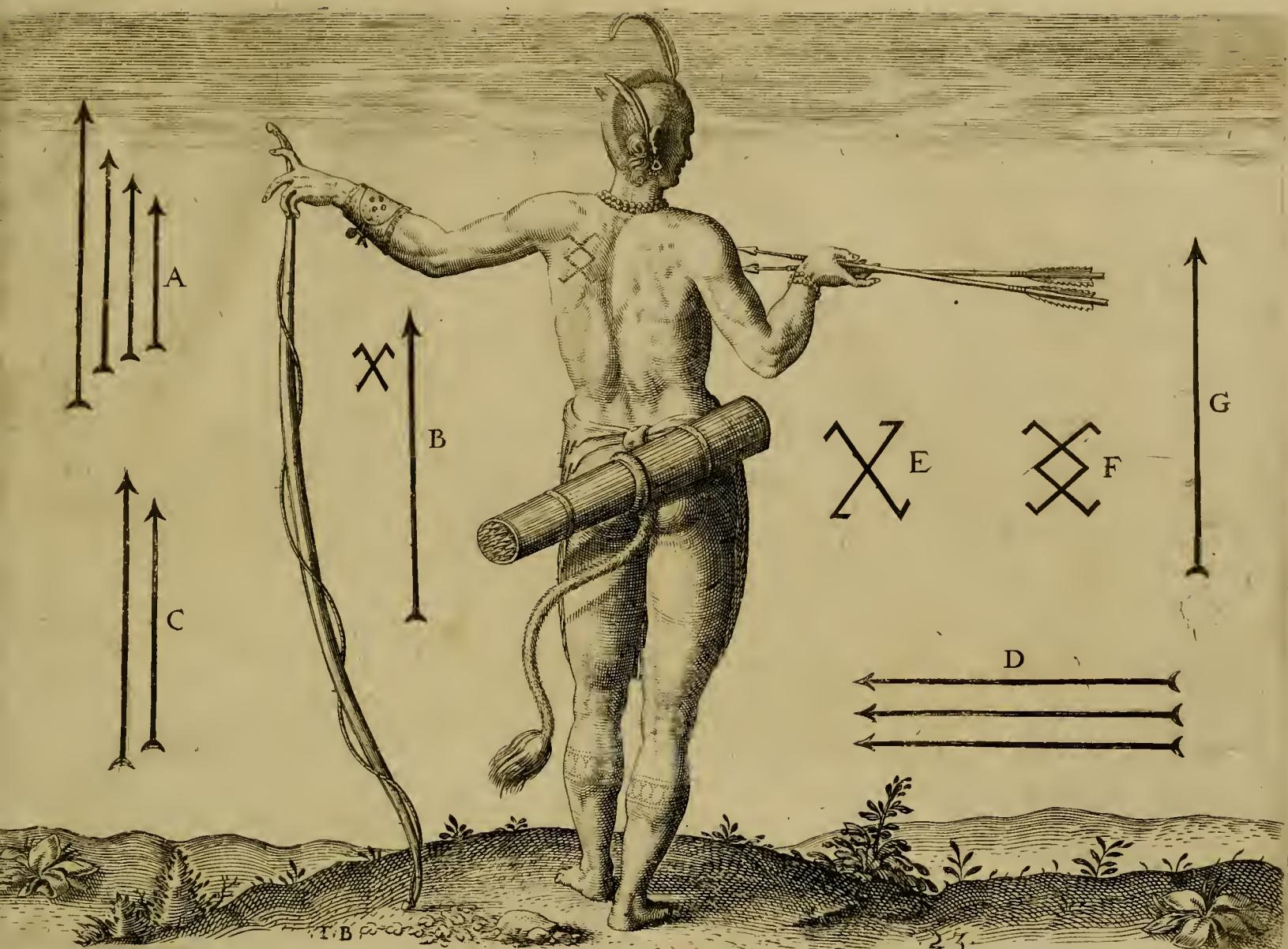
Regulorum Sepulcra.

Duorum WEROWANS sive Principum, sepulturam, tabulatum exstruunt, nouem aut decem pedes altum, eo quo hac figura ex-primitur modo, cuius solo storeis instrato, imponunt suos Principes extintos, hac ratio-ne. Primum cadauer exenterant, deinde pelle adempta, quidquid est carnium ossibus tenus auferunt: has ab ossibus separatas sole resiccant: probe resiccatas storeis inuoluunt, & cadaueris pedibus adponunt. Ossa deinde, (simul adhuc coherentia, ligamentis etiamnum integris nec corruptis) corio inducunt, & ita cadauer componunt, ac si carnes non fuissent ademptae: huic corpori ita conformato genuinam pellem adaptant, & apud aliorum Principum cadauera in sua serie deponunt. Apud hanc, idolum KIWASA, cuius precedente capite meminimus, reponitur: nam persuasum illis est id suorum Principum cadauera tueri. Sub eo porro tabulato illorum sacerdotum quispiam suum habet domicilium, qui noctes & dies preces admurmuret, & cadauerum curam habeat: is pro cubili binas ferarum pellès extensas habet: si frigus urgeat, incenditur focus quo calefieri possit. Sic edocti sunt Natura isti miseri, etiam à morte suos Principes venerari.

Aliquot Heroum Virginiae Notæ. XXIII.

O T I V S Prouincia incole magna ex parte notam in dorso expressam habent, qua dignosci queant cuius Principis sint subditi, aut ex qua regione oriundi. Ea de causa nos notas hac figura expressimus, additis locorum nominibus, ut facilius discerni possint: quam industriam illis elargitus est Deus, licet admodum sint simplices: atque ut verum fatear, nec probiores nec magis pacificos videre memini.

Notæ porro quas obseruavi, sunt hic serie quadam repositæ:
Quæ littera A. insignita est, Wingini est, Domini in Roanoac.

B. litteram habens, Wingini affinis est.

C. & D. litteris insignitæ, sunt diuersorum Heroum in SECOTA:

Quibus vero additæ sunt litteræ E. F. G. præcipuorū virorū in Pomeiooc & Aquaskogoc.

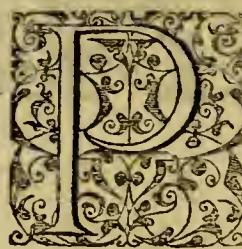
PICTORVM,
BRITANNIAE PAR-
TEM OLIM INCOLEN-
TIVM ALIQUOT
icones.

Vi mihi Incolarum Virginiae icones de-
dit Pictor, subsequentes etiam quinque
tradidit, in vetere quadam Anglica histo-
ria, ut affirmabat, repertas. Eas præcedentibus sub-
iungere operæ premium esse duxi, ad demon-
strandum, Britanniæ incolas non minus
aliquando fuisse sylvestres ipsis
Virginensibus.

E

Picti icon I.

facti Britanniae, quam nunc Angliam vocant, partem incolentes, sylvestres fuerunt: uniuersum autem corpus pingebant, eodem quo in hac figura exprimitur modo. Capitis comam alebant in humeros usque propendentem, anteriores vero capillos in frontem cadentes præcindebant, faciem radebant præter labrum superius. Pectus capitis alicuius avis pictura erat insignitum; mamma veluti solaribus radiis notata. Aluo adpingebant horribilem quandam laruam, radios ad media usque femora producentem: in utroque genu leonum capita, in cruribus tamquam piscium squamas, scapulis gryphorum capita, brachii serpentes obuolutos adpingebant. Collum cingebat ferreus annulus, atque medium corpus supra aluum & coxas alius similis, e quo, de catenula propendebat acinacis. Læua clypeum gestabant, dextra hastam, cuius ferrum liliiformam exprimebat, & utrimque appendices habebat, infima pars rotundo globulo includebatur. Superatis hostibus, eorum capita abscissa referabant.

T. B. J.

III. *Geodesic Flows*

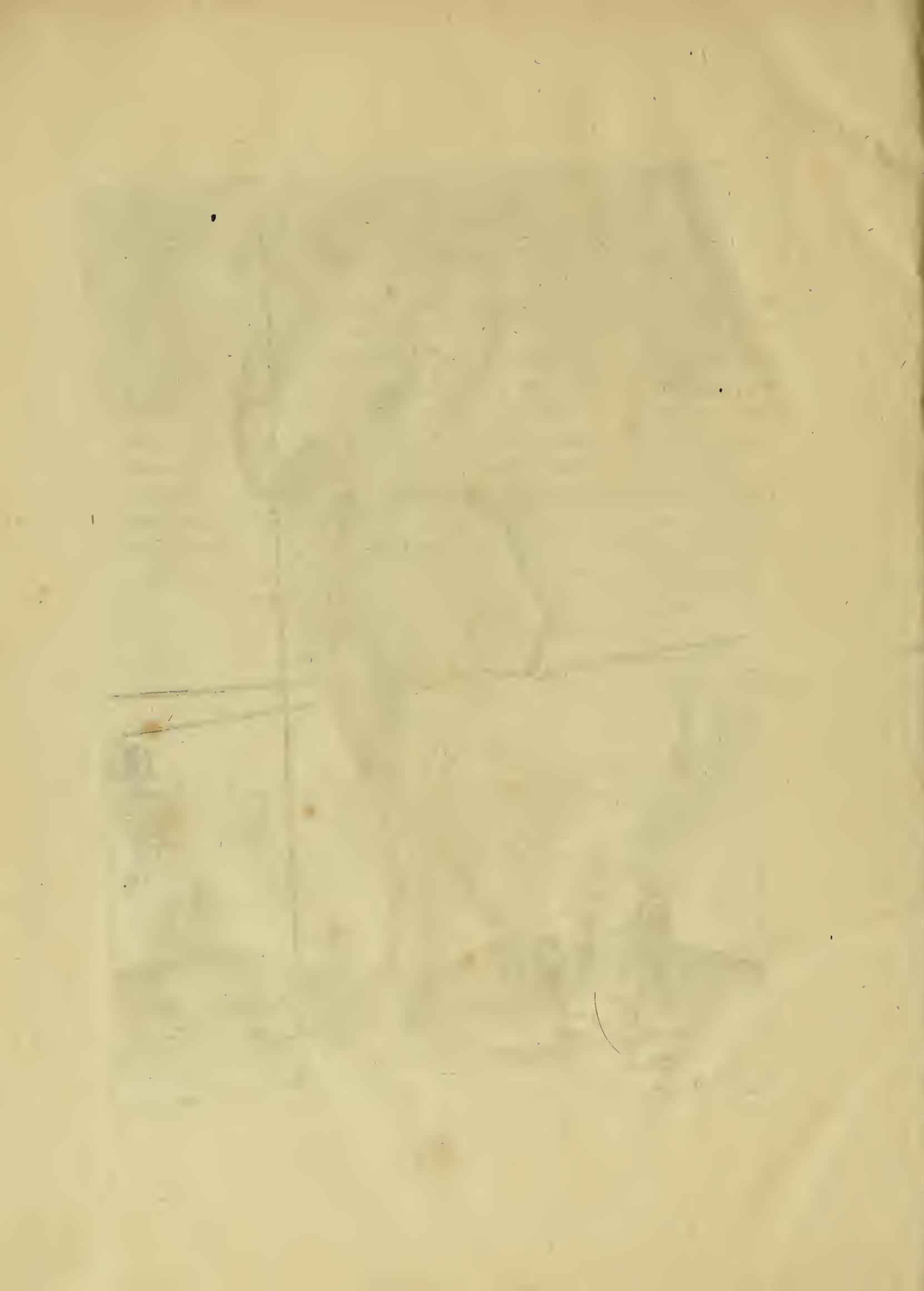
Feminæ Pictæ icon II.

NON minus bello feroceſ erant Pictorum uxores ipſis mari-
tis, & ſequenti ratione erant cultæ. Capiti nudi ſolutoſ
& ſparſoſ capilloſ fluitare ſinebant: humeri gryphorum
capitibus inſignebantur; cubiti & genua, leonum aut al-
terius cuiuſ piam feræ riſtibus, prout illis in mentem venie-
bat. Pectori, luna crescentis forma, maiuſculæ que ſtella, cuiuſ latera qua-
tuor alia minores clauidebant, impressa erat: ubera ſolaribus radiis, &
inter hæc ſtomachus magna ſtella radiantis forma, latera cuſpidibus quibus-
dam notata erant, aliuſ cum umbilico Solis ſuoſ radios eiaculantis ſpe-
cie inſignitus. Brachia, coxa, crura, variis figuris eleganter depicteda. Fer-
reum annulum in collo, & ferreum cingulum ut viri geſtabant,
e quo acinaciſ de catenula ſuſpensuſ: altera manu
baf tam, altera bina iacula te-
nentes.

T B 2

Virginis Pictæ icon III.

VIRGINES Pictæ similiter sparsos fluitare, sinebant, capillos, totoque corpore pictæ erant: sed a feminis discernebantur pictura ratione: nam hæ elegantissimorum quos nancisci poterant florum, eorumque diuersorum forma sese pingebant, ceteris rebus feminis plane similes, comedique modo armatae, ut ex hac figura videre licet, raro sane & admiratione digno spectaculo.

T.B. 3

III. noz mōtrāñi

1. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

2. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

3. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

4. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

5. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

6. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

7. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

8. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

9. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

10. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

11. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

12. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

13. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

14. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

15. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

16. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

17. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

18. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

19. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

20. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

21. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

22. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

23. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

24. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

25. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

26. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

27. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

28. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

29. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

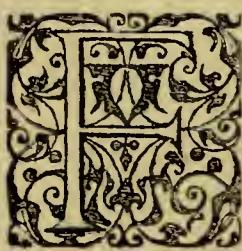
30. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

31. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

32. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

33. *noz mōtrāñi* (noz mōtrāñi)

Alterius viri Pictis vicini icon III.

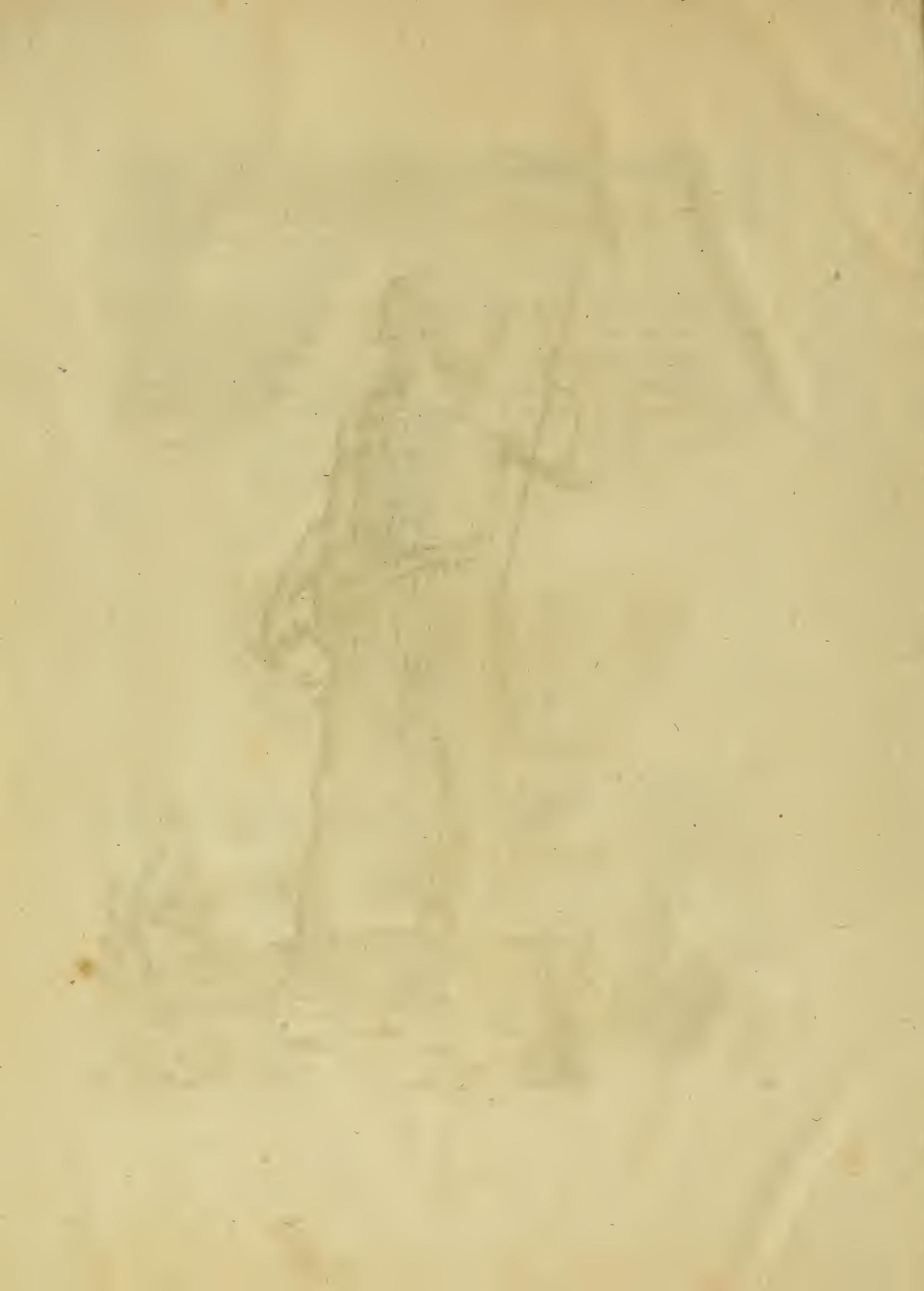

U i r etiam in Britannia alia natio Pictis vicina, vestem
aut sagum e laneo vel lineo panno confectum induita; reli-
quo corpore nudo. Viri, capitis comam longam alebant,
et superioris labri barbam, malarum et menti resectis pi-
ctis, ut Picti: lato cingulo corpus adstringebant, e quo aci-
nacis cum clypeo dependebat, hastam manu tenentes, cuius insi-
ma pars orbiculari globo munita erat, ut ex hac
pictura conspici potest.

T.B. 4

François Fénelon

Le *l'Amour des Beaux-Arts* ou l'*Amour des Beaux-Arts* de François Fénelon est un ouvrage d'éducation morale et religieuse destiné aux enfants. Il a été écrit par François Fénelon, un prélat français du XVIIe siècle.

Feminæ Pictis vicinæ icon V.

O R V M Feminæ eodem quo Viri modo sunt amictæ, præterquam quod earum vestis ante pectus superiore parte aperta, ligula aliqua adstringebatur, quemadmodum nostrates feminæ interiorem vestem claudere solent: vbera tamen libera pendere sinebant. Similia viris arma gestabant, nec minus in bello feroceſ erant.

186

INTERPRES LECTORI.

BRITANNOS coloribus corpus inficere solitos, veteres Auctores etiam scripsere. Primus enim e Romanis qui Britannorum meminit, et aduersus eos bellum gessit Iulius Cesar, Comment. De Bello Gallico libro V. ita scribit:

Omnes vero se Britanni glasto inficiunt, quod caruleum efficit colorem; atque hoc horribiliore sunt in pugna aspectu, capilloque sunt promisso, et omni parte corporis nasa, praeter caput et labrum superius. Uxores habent, et c.

PLINIVS item lib. Histor. Naturalis XXII. cap. I. De Gentiibus, qua forma et ritus perpetui gratia corpus pingunt ita scribit: Illinunt certe aliis aliae faciem in populis Barbarorum, feminæ, maresque etiam apud Dacos et Sarmatas corporis sua inscribunt. Simile plantagini glustum in Gallia vocatur: quo Britannorum coniuges nurusque toto corpore oblitæ, quibusdam in sacris et nuda incedunt. Æthiopum colorem imitantes.

At qui subsequentibus Imperatoribus vixerunt Britanni, magis ad eos quorum icon hic exhibetur accedere videntur. Nam Herodianus lib. IIII. in vita Seueri Imperatoris, qui diu in Britannia bellum gessit, fossumque et vallum ferocioribus et indomitis gentibus obiecit, sic ait:

Per eas igitur paludes barbari ipsi natant, excursantque ad ilia usque demersi, ac pleraque corporis nudi cœnum contemnunt. Neque enim uestis usum cognorunt, sed ventrem atque ceruicem ferro incingunt, ornamentum id esse atque diuitiarum argumentum existimantes, perinde ut aurum cateri barbari. Quin ipsa notant corpora pictura varia, et omnifariam formis animalium, quo circa ne induuntur quidem, videlicet

Interpres Lectori.

picturam corporis ne adoperiantur. Sunt autem bellicosissimae gens, atque auditisima cædis, tantum scuto angusto, lanceaque contenti: præterea gladio nudis corporibus dependente: loricae & galeæ penitus ignorantiam usum, impedimentum id esse transgrediendis paludibus arbitrantes, quarum vaporibus estuque calum ibi semper caliginosum, &c.

M E M I N I T etiam Pictorum, & Scotorum, Claudianus in hoc versu:

Ille leues Mauros, nec falso nomine Pictos
Edomuit, Scotumque vago mucrone secutus.

*N V L L V S vero scribit uxores eorum armatas
ad bellum profectas.*

INDEX

I N D E X
P R A E C I P V A R V M
R E R V M, Q V A E I N H A C
Narratione continentur.

A.	Castaneæ	13	
Abies	23	Cedrus	9.24
Accipitres	21	Cerui	20
Acipenser	21	Chappacor	11
Æfalo	21	China adulterina	17
Allium	18	Ciuetta	10
Alumen	8	Cocushaw	18
Anseres	21	Corylus	24
Aquifolia	24	Cuniculi	20
Ardeæ	21	Cygni.	21
Arundo saccarifera	19		
Ascopo arbor	24	F.	
Atriplicis genus	14.15	Fagus	24
Arium varia nomina.	21	Ferrum	10
		Flos Solis	14.15
B.		Fraga	19
		Fraxinus.	24
Bombyces.	7		
		G.	
C.	Grues	20	
	Gummi variij generis,	11	
Chalcanthum	8		
Calx 25. Cancri	21	H.	
Cannabis	3	Habascow	18
Cassaui	18	Haleces.	21

Index.

	I.	
Iſatis.		
	K.	
Kaishucpenawk radix	17	
Kewas idolum	27	Q.
Kewafowok.	27	Quadrupedes varij generis
		20
	L.	Quercus.
Linum.	8	23
	M.	
Macocqwer	14.15	Rafus Lane
Maguwoc	20	34
Mangummennauk	19	Raiæ
Mayz & eius genera	13	Rakiock arbor
Mespila	18	Resinæ
Metaquesunnauk	19	Richardus Greinuile
Mora	19	Roanoac insulæ amplitudo.
Mugiles	21	8
Musculi	21	S.
Mustela odorata.	10	Saccari cannæ
		Sacquenummener
N.		Sagatémener
Nuxiuglans.	18.23	Salix
		Sapúmmener
O.		Saquenukot
Okeepenawk radix	17	Sassafras
Okindgier	14	Sciurus
Olei genera	9	Seekanauk
Openawk radix	17	Sericæ herba.
Ofámener	19	T.
Ostrea	21	Tabaco
Ostreorum testæ.	25	Tangomóckómindge
		Terebinthina
P.		Testudo
Pagatowr	13	Tincturæ variaæ
Palumbes	20	Trutæ
Pasteres pisces	21	Tsinaw
Pauones	20	Turſiones.
Pelles ceruinæ	10	
Perdices	20	V.
lutraæ	10	Virginiam aër sanus & temperatus
zibellinæ	10	Virginiam clima
Pisaſyluestria	19	12.32
Pisces capiendi ratio	21	Virginiae solum fertile
Pix	8	14.33
		Virginienſes Christianam religionem
		amplectendi desiderio flagrant
		29
		Virginienſes Europæas res admirantur

Index.

tur. 28. miram de Anglis opinionem	Vrsi pinguedo	9
concipiunt. 28. 31. morbo ignoto af-	Vrsos capiendi ratio.	20
fliguntur. 29. vindictæ cupidi		30
V irginenſium ædes vt ſtruclæ		26
arma. 25. mores, ibid. oppida vt mu-		
nita, ibid. religio		26
V itis		9.19
V lmus		24
V niones		11
V ppówoc		16
V rsi		9.20
	W.	
	Walterus Ralleigh	33
	Wapeih terræ medicatæ genus	8
	Waffewour	11
	Wickonzówr	14
	Winauck	9
	Wingina Wirowans	29.30.

F I N I S.

M E N D A E Q V A E T Y P O G R A -
PHICAS OPERAS FVGERVNT, SIC
emendandæ: prior numerus pag. alter versum
indicat.

Pag.10.vers.25.lignorum copia 11.32.periculum:indi 12.6.colores
quos istic 14.7.WIKOZOWA vers.11.dele va.vers.12.dele rietatis gratia
16.12.secalem nullam 19.7.nilla nuncup versic.8.Metaquesunnauk,
cochinilla.versic.9.cochinilla 25.7.insulas Tenet. 27.27.scelerato quo
28.10.in fures, 31.22.accidentis, cuius vers.28.oppidis, ob 32.22.eò suos
term vers.38. & pisces necessaria, 34.6.quam pub.

In Iconibus:

Icone II. vers.4.in interiora. Picti icona, vers.6.scindebant vers.
10.brachiis ser. Pictaico. vers.10.cie insignita.

I M P R E S S V M F R A N C O -
furtiad Mœnum apud Ioannem Wechelum,
impensis Theodoride
Bry.

Anno M D X C.

СОВЕТЫ МАЧОВАЯ МИ
и въ съмънѣиъ мѣни
въ съмънѣиъ

СЪМЪНѢИЪ

SPECIAL 87-B
FOLIO 1767.
G
159 Bound w/
A511 87-B
1590 21110

